

Összefonódunk a szeretetszövetségben

Családnapok
2022

Összefonódunk a szeretetszövetségben
Családnapok
2022

ÖSSZEFONÓDUNK A SZERETETSZÖVETSÉGBEN

Családnapok
2022

Családok a Családért Egyesület
Óbudavár, 2022

Szerkesztette:
Dr. Lőw Péter és Helga

A füzet szerkesztésében közreműködtek:
Bartal Gergely és Orsolya, Dietzel Péter és Erika,
Gertrúd-Mária nővér, Dr. Lőw Péter és Helga,
Molnár Tamás és Orsolya, Dr. Pap Csaba és Klári,
Reményi László és Judit, Dr. Szelestei Gábor és Barbara,
Szabó Bálint és Anna, Dr. Török Péter és Orsolya,

ISBN 978-615-01-5354-4

Grafika: Ozsvári Imri
Borítóterv: Lőw Helga

Lektorálták:
Dr. Bodó Márton és Rita, Dr. Czigányik Zsolt és Anna,
Dr. Lőw Péter és Helga, Dr. Ther Tamás és Zsuzsa

Kiadja a Családok a Családért Egyesület
8272 Óbudavár, Kistelek u. 2.
www.schoenstatt.hu • iroda@schoenstatt.hu
Felelős kiadó: az Egyesület elnöke

Műszaki szerkesztő: Heiszer Erika
Nyomás: Vareg Nyomda • www.vareg.hu
Felelős vezető: Egyed Márton ügyvezető igazgató

Tartalom

Ajánló	7
Hogyan használjuk e füzetet?	9
Összefonódunk a szeretetszövetségben.	12
Gyökérzetünk erejéből növekszünk az ég felé.	18
Bizalommal fordulunk ahhoz, aki hűségben megtart	23
Mária kertét építünk az életünkben.	28
Összefonódás a kereszten	36
Keresem a tekinteted, általad vagyok boldog.	41
Ingabiztonság	49
Bárkát építünk	55
Személyes eszmény – helyünk, utunk a Schönstatt Családban	61
A fegyelem és szabadság mérleghintáján.	67

Ajánló

„Manapság nincs sok időnk, hogy könyveket olvassunk Isten atyai szeretetéről. De egy könyv mindig ott van: életünk és a természet. Minden eseményből, legyen az öröm vagy fájdalom, ki kell olvasnunk Isten atyai szeretetét, és hálás szívvel kell érte köszönetet mondanunk. Sajnos nem mindig látjuk meg Istent. Létrát kell támasztanunk az értelem és a szív számára, és fel kell kapaszkodnunk rajta... Isten rendelkezik mindenről, Ő irányít és enged meg mindent. Ő áll minden mögött és fölött. Isten áll minden esemény élén.”

„...Gyámoltalanul és kiszolgáltatottan áll a korral szemben mindaz, aki nélkülözi a nagy eszményt, hogy a belső világból egy bárkát építsen...”

„Tilman atya szerint a belső bárka elsősorban az egyén szívének radikális átalakulását jelenti.”

„Kutassuk gyökereinket és keressük meg azt, amiben nagyok vagyunk, és igazi örömet okoz számunkra!”

„A Szűzanya odahív minket magához a kereszt alá, hogy Krisztussal együtt Istennek ajánljuk magunkat.”

„A szeretetszövetség az, ami által házasságunk szövetségébe, otthonunkba hívjuk a Szűzanyát, bensőséges kapcsolatot ápolunk vele. A szeretetszövetség az, amiben Schönstatt közösségében is összefonódunk. Választ kaphatunk kérdéseinkre: ...hol a mi helyünk? Hol érezzük legjobban magunkat? Hol tudjuk leginkább erősíteni a „fonatot”?”

Ezekkel, a többnyire Kentenich atyától származó, írásokból szemeztetett idézetekkel, gondolatokkal indítjuk útjára az idei családnapi füzetet.

Idén új irányt adtunk a zsinaton felvetődött témák kibontásának. Megkerestük, mit mond ezekről Kentenich atya és Tilmann atya, hogy erősítsük a gyökerekhez való kapcsolódást. Az írások középpontjába eredeti szövegek kerültek. Alapító atyánk a hódító típusú keresztény embert így jellemezte: „erkölccsel és lélekkel átítatott és fellelkesült személyiség, sikerrel tud szembeszegülni a pusztító kor-áramlattal.”

Szeretettel ajánljuk ezeket az írásokat, hogy elgondolkodásra serkentő, új lendületet adó, éltető beszélgetésekre ösztönözzenek.

Budapest, 2022. május 8.

Dr. Lőw Péter és Helga

Hogyan használjuk e füzetet?

A családnapi füzet anyagainak feldolgozása
a családcsoportban¹
(részletek)

Amikor egy család mellett dönt, hogy egy schönstatti családcsoporthoz akar tartozni, akkor egy világosan meghatározható csoportmunka mellett is dönt. A következőkben szeretnénk kifejezni, miben áll ez a csoportmunka, amely által a csoport ténylegesen schönstatti családcsoport és nem valami más. A következő tanácsok, valamint kikötések nem tetszőleges ötletek, hanem a Schönstatt mozgalom közel kilenc évtizedes tapasztalatai alapján kapott, szerzett felismerések, melyeket, kérünk, fogadjatok szeretettel – és fogadjatok meg, törekedjete megvalósításukra.

A schönstatti családcsoportban – mely 4-6 családot jelent, a nagylelkűség és szabadság légkörének van otthonjoga. Minden alkalommal szabad akarattunkból fakadóan dönthetünk Schönstatt mellett, mint a mi utunk mellett.

A gyümölcsözőség az élet számára, ebben áll egy schönstatti csoport értelme. Ezért van a csoport-összejövételnek menete, amely elősegíti, hogy az együttlétünk gyümölcsöző legyen az életünk számára.

Az első, ami a szűkebb értelemben vett összejövételen történik, az, hogy elmondjuk egymásnak, „honnan jövünk”. Minden házaspár 3-4 perc alatt elmond valamit az előző találkozás óta bekövetkezett fontos eseményekből. A házastársak egymással egyetértésben választják ki, határozzák meg, hogy mit akarnak elmondani. A vezérfonal az lehet, hogy „mivel ajándékozott meg minket a Jóisten?” A csoport-összejövételt vezető házaspár sze-

¹ Egy alakuló csoport kérésére készítettük, de talán már meglévő csoportok is kamatoztathatják.

retettel, ügyesen gondoskodik arról, hogy ez összesen 30 percnél többet ne vegyen igénybe. Ezzel befogadtuk egymást, egymás élethelyzetét. Többünk számára ez egy tanulási folyamat, másoknak teljesen magától értetődő. Általában tanulnunk kell. Mi van a többiekkel, mi foglalkoztatja X. házaspárt, hogyan alakul az élethelyzetük stb.?

Másodikként egy „anyagot”, tartalmat fogadunk be. Ez lehet a nyári családnapok anyagának egy – nem túl hosszú – része. Ebben az esetben a házigazda házaspár előadja, vagy fölolvassa a szövegrészt. A csoport vagy a mindenkori házigazda házaspár dönti el – ebben az esetben az előzetesen a csoporton belül folytatott elvi egyeztetés alapján² –, mi legyen egy adott összejövétel tartalma.

A beszámoló, a fölolvastott szöveg (vagy az előadás) egyes részeire van általában valamilyen belső reakciónk. Az életünk számára annak van a leginkább jelentősége, ami érdeklődő, pozitív visszhangot váltott ki bennünk. Erre kérdezzük rá a „Mi érintett meg?” kérdéssel. Szép, ha a házastársak ezt először halkán kicserélik egymással. Ez után a néhány perces csend után szabad a körben hangosan kimondani abból, ami megérintett, azt, amit meg akarunk osztani a többiekkel. Itt is a nagylelkűség és szabadság lelkülete legyen meghatározó. Mint csoporttag nagylelkűen, szabad elhatározásomból elfogadom, hogy a beszélgetést vezető házaspár közösség iránti felelőssége és kötelessége, hogy ebben a fázisban ne engedjen meg olyan megszólalást, ami ettől a folyamattól eltérít. Most még nem kérdezzük, nem mondunk véleményt, hanem azt mondjuk el, ami megérintett, vagy semmit. Ez nem kell, hogy lerombolja az oldott, szeretetteljes együttlét légkörét. Utalhatnak a vezetők arra, hogy „az majd utána következik, most azt mondd, hogy mi érintett meg”. Ezt meg lehet tanulni, és

² Ha a csoport úgy dönt, hogy a mindenkori házigazda házaspár határozza meg az összejövétel tartalmát, jó, ha a csoporton belül alaposan átbeszéljük, mihez szeretnék magukat tartani.

megéri a csoport-összejövetel hosszú távú gyümölcsözősége érdekében. A csoportvezető házaspár kötelessége, hogy mindezt képviselje a csoportban.

Ez után a kör után folytathatunk tisztázó beszélgetést, fölvehetjük értelmezési problémánkat, vitatkozhatunk is egy kicsit, de ezt úgy, hogy nem viheti el a csoport-összejövetelt más irányba. Különösen is ne engedje meg a csoportvezető házaspár, hogy olyan vita alakuljon ki, amelyből hiányzik az egymás személye iránti tisztelet.

Az utolsó előtti kérdés, amiről beszélünk, az, hogy „mit tehetünk”. A megfogalmazás tudatos. Jófeltétel lehetőségeit nevezük meg. Jófeltételt otthon a házaspár választ, ha akar. Ez nehezebb, de hatékonyabb. Az élet lényeges részei nem elsősorban a családcsoporthoz, hanem az egyes házasságokban és családokban történnek – ha megtörténnek. Ezért nem választunk közös jófeltételt nem hozunk a csoportban döntéseket, melyek az egyes házaspárok, családok életére vonatkoznak. Ezeket a döntéseket vagy meghozza egy házaspár – vagy nem. A schönstatti házaspárok olyan házaspárok, melyek maguk hozzák meg a lelki életüket irányító döntéseket.³

Óbudavár, a 3. évezred elején

Gódány Róbert és Rita

³ Ez nem zár ki minden közös elhatározást – olyat pl., hogy a következő összejövetelig naponta imádkozni akarunk XY-ért –, de takarékosak vagyunk ilyen együttes elhatározásokkal.

Összefonódunk a szeretetszövetségben

Gertrúd-Mária nővér előadása a jelmondatról,
Zsinat 2021. október 17.

Eszembe jutott a görög mitológiából az a történet, amelyben Thészeusznak az a feladata, hogy megtalálja és megölje a félig ember, félig bika Minótauroszt a labirintusban. A legnagyobb kihívás a hőstett után kitalálni a labirintusból. Ariadné ad neki egy gombolyag

fonalat. Ez híres fonal lett, Ariadné fonala. Thészeusz a fonal végét a bejárathoz kötötte és fokozatosan engedte maga mögött a fonalat, ahogy haladt a labirintusban, majd megtalálta és megölte a Minótauroszt, és a fonalat követve visszatalált a kijáráshoz. Ariadné fonala hasonlít a szeretetszövetséghez. Segítségével minden kalandból, labirintusból van kiút. Szeretem ezt a hasonlatot, számunkra ez a kulcs.

A szeretetszövetség az alapunk és a forrásunk. Az egész Biblia szövetségek története. Ez a kereszténység alapja. Az ószövetségben például Noé és a szivárvány a szövetség jele. Jézus az újszövetséget ajándékozza nekünk.

Bárkát építünk

Ha valaki szeretne keresztény lenni, akkor az első kapu a keresztység. A keresztség szeretetszövetség, az első szövetség. Nem szokás a keresztséget szeretetszövetségnek nevezni, de teljesen helyénvaló, mert a szeretetről van szó. A házasság szentsége is

szeretetszövetség. Belső vágyunk, hogy ebből a szeretetszövetségből éljünk, a nagy célunk, amely kihívás és feladat is egyben. Ismerjük mit mondott Tilmann atya: „*Barátaim, a házasság munka!*” A szeretetszövetség is munka ebből a szempontból.

Ha valaki szeretne schönstatti lenni, akkor mi a kapu? A szeretetszövetség. Ez a kapu, ez az alap. Ez a forrás a keresztényeknek, és ez a forrás a schönstattiaknak.

Mik a mi forrásaink? Ennek a teremnek az új neve Gódány Róbert és Rita terem. Ők a mi gyökereink és Tilmann atya. Jövőre lesz Tilmann atya halálának 10. évfordulója. Amikor engem Tilmann atya ide hívott, azt mondta: „Én még 5 évig leszek itt, ön pedig 30 évig.” (nevetés) Már a felével végeztem. Az első családnapok előtt – amelyre hívott az I. évfolyammal –, kérdeztem tőle, hogy mi lenne a feladat. Azt mondta: „Nővér, naponta tíz percet beszéljen a Szűzanyával.” Rendszerben, csinálom. Néhány nappal a családnapok előtt kaptam egy telefonhívást: „Nővér, beteg lettem, kórházban vagyok, meg tudná tartani a családnapokat?” Akkor beszéltem a Szűzanyával, mert ezt a feladatot kaptam.

Mindig nagyon fontos, hogy visszanyúljunk a gyökereinkhez. Tilmann atya és a Gódány házaspár: az alapítóink.

Mi a mi forrásunk?

Kentenich atya az alapítónk. Mindenki, Kentenich atya, a Gódány házaspár, Tilmann atya Istenhez és Máriához vezetnek minket.

Kentenich atya amikor a kezdetekben a fiúkkal dolgozott, és a fiúknak a háborúba kellett menniük, akkor beszélt nekik a Szűzanyáról, és azt mondta: „*Gyermekem, ne felejtsd el az Anyát!*” És mielőtt Kentenich atya az USA-ból visszautazott Európába, ugyanezt mondta a családoknak. A szívéből jött ez az üzenet. Nekünk is ezt mondja. A Szűzanyának kulcsszerepe volt az életében.

Tudjuk, hogy ifjúkorában volt egy nehéz válsága. Hogyan sikerült kijutnia ebből?

„*A harcok megszűntek, amikor pap lettem, és a világot, amit magamban hordoztam, megjeleníteni, formálni és alakítani tudtam.*”

Az állandó tépelődés az átlagos, mindennapi életben gyógyulási folyamaton ment át. Ez is az oka annak, hogy olyan jól megértem a modern lelkeket és azt, ami a nyugati világban olyan sok bajt okoz. Kinek köszönhetem mindezt? Ez nagy ajándék fentről, kétség-telenül az Istenanyától. Így a saját testemen tapasztalva megismerhettem a betegséget is és gyógyírját is, bőséges mértékben.”¹

Összefonódunk a szeretetszövetségben. Ez az ő élet- és erőforrása, ez a mi élet- és erőforrásunk. Hogyan működik ez a hétköznapokban?

Egy anya mesélte, hogy a háztartás nem a kedvenc foglalatossága. De talált egy utat, hogy hogyan lehet ezt szeretettel csinálni. Dolgozik a korszóval. A férjének sok nehéz beszélgetése van a munkahelyén, és akkor ez az asszony érte végzi a mosogatást. Így neki jobban megy, és van értelme. Vagy a lánya az iskolában összeveszik a legjobb barátnőivel. Nehéz neki. Akkor a vasalást érte ajánlja fel. A saját barátnőjének válságban van a házassága. Akkor érte a hagymát is szívesen szeli fel a könnyeivel együtt. Az ő módszere, összefonódni a szeretetszövetségben. Ez egy titkos világ, de erős hatása van. Hisszük, ez a kegyelmi tőke, ami a szeretetszövetséghez tartozik. Tilmann atya ezt így fejezte ki: „Így találkozzunk a schönstatti Szűzanyával. Ő meghív *bennünket, hogy áldozatot hozzunk és imádkozzunk valakiért, hogy így együtt menjünk Urunkhoz, és ez segítség lesz valakinek.*” A fontos szempont a szeretet, hogy minden, amit végeznünk kell, szeretetté váljon. Ez egy életfolyamat, hogy megújuljon a világ. És hasonlóan, ahol a sebeink vannak, felajánljuk azokat, hogy szeretetté váljanak. Így hatásosak leszünk. Hol hív meg Isten, hogy örömet okozzunk neki?

Kentenich atyánál találtam egy hasonlatot. Van egy mese, amelyben jön valaki, aki a szalmából tud aranyat csinálni. És ezt a hasonlatot használja Kentenich atya, hogy mi a semmiből ara-

¹ Dorothea M. Schlickmann: *Rejtett évek*, 223. – J. Kentenich, előadás, 1949. V. 31.

nyat csinálhatunk. Ez a feladatunk: összefonódunk a szeretetszövetségben. Hogyan?

A mi forrásunk a szeretetszövetség és az Eucharisztia. A kettő összecseng. Ez az újszövetség titka. Milyen találó, hogy az új házaspárok útja egy élő mise. Minden állomásnál van egy miserészlet. Ez olyan szép, szerintem nemcsak házaspárok számára használható. Az életünk egy élő mise, és vannak benne állomások. Nagyon szép ebből meríteni. Összefonódunk a szeretetszövetségben. Összefonódunk – ez nagyon szép kifejezés, szép folyamat. A lányok befonják a hajukat. A közösségben állandó munka, összefonni a szíveket, a szálakat. Ez az igazi vezetői feladat! Ez csak nagyon mély kapcsolatban valósulhat meg. Ez a Mária-kert titka.

Amikor a háborús helyzet nehéz volt, bármi megtörténhetett, bárki meghalhatott, akkor jött létre ez a nagyon erős lelki hordozás. Adjunk mindent egymásnak. Egymásban, egymással, egymásért. Ez az igazán mély lelki közösség.

Hogyan kezdődött a Mária-kert?

Tudjuk, Kentenich atya meggyőződése volt – ez volt 1942. január 20. titka –, hogy Isten most szeretné, hogy ő nem emberi eszközök által, hanem a közösség áldozatai által szabaduljon ki. Az életszentségre való törekvés által, ez volt az az erős üzenet, amit Istentől kapott. És így is lett. 50 nővér alkotta a Mária-kertet. Mindenki hadikórházban dolgozott, kemény munka volt. Mindent

megtettek, hogy szabaddá váljon a vezetőjük, Kentenich atya: a kertész. Felajánlották a szabadnapjukat, mint egy zarándoknapot. Koblenzből zarándokoltak a szentélyhez, ami 7-8 kilométer oda és vissza, ez komoly áldozat volt. Ez csak egy példa. Ez volt a nagy titok: egymásban, együtt, egymásért.

A Mária-kert a mély közösség szimbóluma. Az új ember az új közösségben.

A Mária-kert elsöre egy édeskés történet. De csak az első halálra. Ez a szeretetszövetség a legmélyebb formában. Számomra öröm, és meglepetés, hogy Óbudaváron is lesz egy Mária-kert.

12 évvel ezelőtt jelen voltam a III. szövetségi évfolyam szeretetszövetség kötésekor – örökszentelésekor –, utána a szentély mellett halt meg Oszvári Csaba. Éreztem, hogy most én is megtapasztaltam azt, amit sokszor hallottam Schönstatt történetében. Egy ilyen esemény egy sorsközösséghez kapcsol bennünket, összeköt egy mély közösségben.

Csak egy kis benyomás, valaki az évfolyamból akkor ezt írta:

„Nagyon mély és fájdalmas, mégis a Jóisten és a Szűzanya szeretetében megmerítő volt a közös hetünk, a szentelésünk, Csaba Mennyei születése és az utána közösen átélt, átímádkozott két nap. Azóta minden más, mint ezelőtt volt.

A Jóisten és égi Édesanyánk komolyan vettek bennünket, elfogadták felajánlásunkat és új életet akarnak bennünk és általunk adni ennek a szép hazának, és benne minden testvérünknek.”

Csaba által Isten utat mutat nekünk. Új formában meg akarta ismételni a nagyon mély szövetségi történetet. Ez a megrendítő élmény, mindenki életében másként valósul meg. Csabától kaptuk a magyar egységkeresztet. Szerintem ez az új jelmondatunk jelképe lehetne. Jézusnak és Máriának két ábrázolása van Schönstattban, ami kifejezi a szeretetszövetséget. Az egyik az MTA-kép, a másik az egységkereszt. Mindkettő a kapcsolatról szól, a mély kapcsolatról. Az összefonódásról szól. Kentenich atya sokszor mondta: *„A képen a gyermek helye a mi helyünk”*. A szeretetszövetségben összefonódunk ebben a kapcsolatban és a folyamat-

ban. Ugyanúgy az egységkeresztnél. Ott is Jézus helye a mi helyünk. A Szűzanya mellettünk áll, és a vérünket adjuk a kelyhébe, hogy gyümölcsöző legyen. Így lehetne megváltoztatni a világot. A szeretetszövetségben mondjuk: igen, *Ad sum!*

Ez a szövetségi válaszuk. Így összefonódunk a szeretetszövetségben.

(A hangfelvételt lejegyezte: Ther Ágnes)

Gyökérzetünk erejéből növekszünk az ég felé

Folyamatosan változó, hektikus világban élünk, amit a lelkünk gyakran nem bír követni. Sokan nem találják a helyüket, nem találnak biztos pontokat az életükben, ami ráadásul tele van bizonytalansággal, hiteltelenséggel. A járvány embert próbáló időszaka alatt sokszor érezhettük mi magunk is ezt, hiszen nem tudtuk, mit hoz a holnap: a munkában, gyerekeinkkel, idős családtagjainkkal kapcsolatban sem. Sok új élethelyzettel és váratlan kihívással találtuk szemben házaspárként magunkat. Napjainkban ennek a bizonytalanságnak a forrását átvette a háború híre.

Eszünkbe jutnak a diákok, akik ugyanezt a bizonytalanságot élhették meg, amikor az I. világháború kezdetén Kentenich atya kezdeményezésére elkezdtek a schönstatti úton járni: a Szűzanya segítségével szabad, szilárd, erős jellemekké válni.

Az intenzív változások, a folyamatos és gyors alkalmazkodási kényszer miatt úgy érezhetjük magunkat, mint egy növény, melyet mindig újra és újra átültetnek, így nincs idő és lehetőség gyökereket verni, majd erős fává növekedve lombkoronát növeszteni. Pedig egy növény akkor tud igazán szépen, erősen növekedni, ha a gyökere mélyen kapaszkodik a talajba. Fontos tehát, hogy a gyökereinket megtaláljuk, megerősítsük, hiszen így válunk ellenállóvá. Hogyan is tudunk erős gyökereket eresztetni? Meg kell találnunk a saját eredetiségünket, és azt, ami mozgatni tud minket. Amiért megéri még a bizonytalanságban is felkelni, elindulni, erőssé válni.

„Nos, vizsgáljuk felül, hogy is néz ki a személyes eszményem. Igaz-e, hogy a személyes eszményem nem más, mint személyes, egyénileg színezett istenszeretet?

A személyes eszményt bizonyos formába kell öntenünk: minél tökéletesebbé válunk, annál egyszerűbbek leszünk. Engednünk

kell mindent csendben, szervesen, egyszerűen és szerényen növekedni. [...]

Hol van az én nagy eredeti eszmém, vagy kis ötletem? Akinek nincs ilyenje, sohasem válik személyiséggé. Lehet, hogy kifelé nagyot teljesít és remekel, de szentté nem lesz. Lehet a tehetség csodája, de nem lesz az egyszerű, csendes nagyság csodája, sohasem lesz a szentség csodája. [...]

Biztos, hogy az eszményünk nem lehet valamilyen absztrakt, lélektelen gondolat, ehelyett inkább olyan személyesen színezett, élményszerű gondolat legyen, amely megragadott bennünket, amely állandóan jelen van az életünkben. Mindig gondoskodnunk kell arról, hogy az eszményünk, a vallásos életünk bizonyos lendületet, bizonyos lelkesedést mutasson. Ezt az eszményünk biztosítja akkor is, ha csak hétköznapi hangulatról van szó.

Az általános magatartásunkat bizonyos lelkesedésnek kellene jellemeznie. Nekünk, akik nagyszívúságra állítottuk be magunkat,

a csendes hősiesség számára mindig segítségül kell hívnunk egy bizonyos szabályozott lendítőerőt. Bizonyos lelkesedésre van szükségünk. Nem szabad ezt félreérteniük! Nem egyfajta vasárnap-i lelkesedésre gondolok, hanem egy nagyon is hétköznapi. Bizonyos lendületességre, egész lényemnek egy bizonyos pontra való alapvető beállítottságára. Bizonyos öröm nélkül erre képtelenek vagyunk. Nagyon fontos ez a családunk számára, mely a Szűzanya képére egyszerű, szerény, de mégis hősi akar lenni. Bizonyos melegséggel és ráhangoltsággal kellene a személyes eszményre beállítani magunkat. [...] Vallásos-erkölcsös életünkhöz és törekvésünkhöz mindig bizonyos öröme, mértéktartó lendületnek kell kapcsolódnia. Enélkül hosszú távon nem fogunk tudni kitartani. A szív vidámsága ezért oly rendkívül fontos a családunk számára. Ezért mindig újra meg kell kérdeznünk: jelen van-e az öröm a családunkban? Az öröm nem féktelen jókedv, nem kitarulkozás. Az öröm, a szív vidámsága valami egészen más, mint a vigadozás. A szív vidámsága bizonyos hétköznapi öröm, a nagy feladatunk iránti legalább akaratlagos odaadottság.”¹

„Kentenich atya számára a két fő szenvedély a lényeges: az odaadóképesség és a hódító ösztön. Ez a két főszendevély megtalálható minden emberben. Az odaadóképesség az érzékiségben mutatkozik meg: odaadást szeretnék ajándékozni, odaadást szeretnék kapni. Másoknak otthont szeretnék nyújtani, másoknál otthon szeretnék lenni. Örömet szeretnék ajándékozni, örömet szeretnék átélni. Együtt érzek mások szomorúságával, én magam szomorú vagyok. A hódító ösztön szintén megtalálható minden emberben: nagy szeretnék lenni. Azt szeretném, hogy elismerjenek. Nagyt szeretnék teljesíteni. Kész vagyok, hogy feláldozzam magam egy nagy dologért. Azt szeretném, hogy csodáljanak.

Az ösztöneink megnevesítésének schönstatti módszere a különleges jófeltétel és a részleges lelkiismeretvizsgálat. Azaz elgon-

¹ P. Kentenich József: *Személyes eszmény, különleges jófeltétel, lelki napirend.* 2005.

dolkodom azon, hogy mi legyen a következő jófeltételem a lelki napirendemben, és ezt a jófeltételt a fő szenvedélyemhez kapcsolom. És ez a lényeg. Például megállapítom, hogy nem figyelek oda másokra. Most ezt meg akarom tanulni, tehát egy jófeltételt keresek. Régebben azt mondták, hogy fölteszem magamban, hogy oda fogok figyelni. És az az erő, amivel ezt végrehajtották, az akaraterő volt. Ez ma nem elég. Be kell fognunk a szenvedélyeinket is. Most mondok néhány átfogalmazást, melyből néhány az odaadó típusoknak, a többi pedig a hódító típusoknak fog tetszeni.

– A környezetemben levő embereknek szükségük van valakire, aki megérti őket. Ezért akarok figyelni rájuk.

– Oda akarok figyelni másokra akkor is, ha az fájdalmat okoz nekem.

– Befogadom magamba a többiekét.

– Úgy fordulok a többiekhez, mint egy apa vagy anya, és figyelek arra, hogy mit mondanak.

– Szakítok időt, és figyelek arra, amit más mond.

– A beszélgetés jobb lesz, ha figyelek arra, amit a másik mond.

Találtak maguknak megfelelőt? Addig kell keresni, amíg egy belső öröm nem jön létre. Ha a megfelelő motivációra rátaláltam, akkor igazi öröm telik benne. Akkor a lélekben berezonál valami: igen, ez vagyok, ilyen szeretnék lenni! És ez mindig szép. De ez sok időbe kerülhet. Sokáig tarthat, míg egy jó megfogalmazást találunk, és akkor egy ideig annál maradunk.”²

Ha növekedni akarunk, érdemes megkeresnünk a saját gyökereinket is, amelyekből táplálkozunk, amelyek megtartanak minket.

Szép lehetőség, ha a családjunk múltjára tekintünk, hiszen vértünkben van, amit tőlük kaptunk. Vannak családok, akik akár több száz évre visszamenőleg kutatják családfájukat, melyből sokat megtudhatnak legbelső mozgatóikról.

² P. Tilmann Beller: *Családi élet: küldetés és munka*. 2002.

Közösségünk alapítása, a kezdetek is sok útravalóval gazdagítanak: Kentenich atya és Tilmann atya élete, munkássága, Gódány Róbert és Rita halk válaszai és hősies bizalmuk a meghívásra.

Kentenich atya egy alkalommal a következőket mondta Gódány Róbertnek, amikor hozzá látogatott: „Ne kis Kentenich akarjon lenni, hanem egyetlen nagy Róbert!”

Véssük ezt mi is a szívünkbe, kutassuk gyökereinket és keressük meg azt, amiben nagyok vagyunk, és igazi örömet okoz számunkra!

Beszélgetést segítő kérdések:

- Ha visszatekintünk családi gyökereinkre, hol látjuk meg szüleinket, nagyszüleinket, dédszüleinket?
- Van olyan „nagy eszménk” vagy „kis ötletünk”, melyért igazi lelkesedést éreztünk, és akár fáradtan is, de örömmel tudtunk tenni érte?

Bizalommal fordulunk ahhoz, aki hűségben megtart

Korunk hangjai

Emberi szemmel nézve nehéz időket élünk. Az utóbbi években a házasságot és a családot is egyre intenzívebb támadások érik: a világban olyan irányzatok nyernek egyre nagyobb teret, melyek a férfi és nő közötti szentségi házasságot már nem alapértékként, csupán egy választható lehetőségnek tüntetik fel, a gyerekek szexuális nevelését és a másság elfogadására való „érzékenyítését” pedig egyre erőszakosabban igyekeznek kivenni a szülők kezéből.

Mindez, többek között, annak is köszönhető, hogy társadalmunkban nagy teret hódított a kötődésektől menekülő eltömegesedett és individualista embertípus. Ezek korunk hangjai, szembe kell néznünk velük! Kentenich atya azt mondja, hogy a kor által tanulunk, „a kor szava Isten szava”. Mit jelent ez? „A nagy elv, amely a Schönstatt-család történetében mindig különösen is hatékony volt, a szembenállás törvénye: szembe helyezkedni mindazzal, amit az egyház- és istenellenes áramlatok akarnak.” „Ha egy lécz az egyik irányba elhajlik, akkor tudatosan a másik irányba kell hajlítani, és akkor egyenes lesz.”

Kentenich atya arra ösztönöz minket, hogy a negatív áramlatok ne meggyengítsenek és elbizonytalanítsanak bennünket – hogy aztán hitünk léket kapjon és elkezdjünk süllyedni, mint Péter a vízen járás közben –, hanem Jézusra tekintve, Mária oltalma alatt hagyatkozzunk Mennyei Atyánkra, és bízzunk az Ő szerető gondviselésében. Bár mi sokszor kicsinek és gyámoltalannak érezhetjük magunkat, Ő mindig bízik bennünk és nagynak lát minket. Ebből merítve merjünk mi is bizalommal fordulni ahhoz, aki hűségben megtart.

Akiknek küldetésük van Isten országáért

Már az is nehéz dolog, hogy önmagunkat átadjuk a kegyelemnek, hát még az milyen nehéz, szinte lehetetlennek látszó feladat, hogy egy családot a legszentségesebb Szentháromság vagy a názáreti Szent Család képére alakítsunk. Mindig így volt ez. Mégis, a mai időkben, az élet sokoldalú elgyökértelenedése miatt a családok szentélyében mutatkozik a legerősebb pusztítás. Ha a schönstatti Istenanya új emberi társadalmat és új embertípust akar formálni és kialakítani, akkor szükségképpen egész kegyelmi erejét arra kell koncentrálnia, hogy teherbíró schönstatti családokat alkosson, és ezek számát megsokszorozza.¹

Az Istenanya mindig tudatában volt a mai időkhoz is szóló küldetésének. A küldetésének kivitelezéséhez azonban eszközökre volt szüksége. A Jóistenhez hasonlóan, aki [...] olyan törvényt alkotott, amelyet Szent Ágoston így fogalmazott meg: „Aki téged nélküled teremtett meg, nem akar üdvözíteni a közreműködésed nélkül.” A megváltás emberek közreműködése útján jut el hozzánk. Ez egy nagy törvény! Ez mindazokra is érvényes, akiknek küldetésük van Isten országáért. Tehát érvényes az Istenanyára is. Ha tehát Ő újra akarja szülni Krisztust minden generáció, így a jövő generációk számára is, akkor ezt nem eszközök nélkül, nem mások közreműködése nélkül teszi.

Így most az Istenanya vissza akar vonulni a mi kis szentélyünkbe és innen akarja az egész családot nevelni [...]. De az apa és az anya kezéből a nevelési munka egy részét is ki akarja venni. Egyik oldalról tehát gondoskodni akar arról, hogy a gyerekek egy határozott vallásos-máriás légkörben nőjenek fel, de a felelősséget is átveszi azért, hogy az egész család az Ő védelme alatt és az Ő segítségével győztesen halad majd át a mai világi világban.²

¹ J. Kentenich: A „Tick-levél”, 1948. 04. 15.

² J. Kentenich: Egy háziszentély létesítésekor mondott avatóbeszéd, 1966. 05. 31.

A kegyhely (a család háziszentélye) nemcsak azokra az emberekre hat, akik ott élnek, hanem mindazokra, akik valamiféle hittel jönnek és hittel érintik meg a helyet. [...] Nem csak arról van szó, hogy a házunknak szentélyé kell lennie; nem csak idevarázoltunk egy úgynevezett schönstatti sarkot, vagy akár egy schönstatti oltárt. A dolgok sokkal mélyebbre hatnak. Nekünk magunknak kell élő szentélyé válnunk, és mindenki közülünk egy része a szentélynek.

Látják, arra is számíthatunk, hogy ha a Jóisten megáld bennünket – minket és gyermekeinket –, akkor a szentélyünkben mély vallásos légkör árad. Vagy hogy a Szűzanya valóban megajándékoz az átalakulás kegyelmével, s gyermekeink elboldogulnak az életben, megbirkóznak a mai étellel. Nem szabad átsiklaniuk a felett, hogy ez elsőrangú apostoli munka! Így tanúságot teszünk a Szűzanya nevelői tevékenységéről, s a Szűzanya és a Szentháromságos Isten megdicsőülnek mindazáltal, amit mi a családban teszünk...³

Előfordulhat, hogy meglep majd az üldöztetés, a sikertelenség, magával ragad a hálátlanság és az elutasítás vihara. [...] Az apostoli tevékenységünk, a tanúságtételünk, a munkánk, a létünk Krisztusért sok akadályba és nehézségbe kell ütközzön és fog ütközni. Hiszen látjuk, hogy az üdvözítő a tengeri viharral a saját nehézségeinek és üldöztetései szimbólumát kívánja megmutatni

³ J. Kantenich, 04. 05. 1964 in: Am Montagabend Bd. 30, S. 78 ff.

nekünk. Hogyan viselkedjünk ezekben a megpróbáltatásokban? Hogyan viselkedjünk az apostoli tevékenységünk során?

Ha teljesen magunkénak tudjuk az őskeresztények lelkületét, akkor hármas irányvonalat kell szem előtt tartanunk. Hatékonyágunkat hallgatással, szeretetteljes türelemmel és mély imádságos lelkülettel kell gyümölcsözővé tennünk.

- Hatékony a hallgatás által
Krisztus, akinek a példájára alapvetően formálódik át az életünk, hallgat. Egy bizonyos lelki nyugalom veszi őt körül... [...] A hallgatás segít a tengeren lévő vihart lecsendesíteni.
- Hatékony a türelem által
[...] Ezt a türelmet azonban nem kaphatjuk meg, ha nem mártózzunk meg napról napra az isteniben, ha nem csatlakozunk napról napra újból Krisztushoz. Mekkora türelme kellett legyen az apostolokhoz! Mekkora türelme kell legyen hozzánk! Ez az isteni türelem alapvető tulajdonságunk kell, hogy legyen...
- Hatékony az ima által
Az imában kettesben vagyok Istennel. Teljesen összekapcsolva kell éreznünk magunkat Istennel. Enélkül az állandó istenkapcsolat nélkül elképzelhetetlen, hogy a feladatunkat ebben a nehéz időben akár csak részben is meg tudjuk oldani. Ha nem Isten tevékenykedik általunk, ha nem dicsőül meg a tehetetlenségünkben az ő hatalma, ha ezt az isteni erőt nem hozzuk le ismételten a mennyből, akkor a hitünk csak fantázia. [...] Mivel egész egyszerűen hiszünk abban, hogy Isten mindenhatósága a mi tehetetlenségünkön keresztül dicsőül meg, merész hittel megyünk ki a világba, hogy a feladatunkat véghez vigyük.⁴

⁴ J. Kentenich, 1934 in: *Einst ein heiliges, gesegnetes Land – Friedrichroda*, Teil 2, S. 32 ff.

Istenbe vetett erő

Kentenich atya szavai erőt sugároznak, legyen szó a szembenállás törvényéről, az élő szentéllé válásról, vagy akár az olyan miniket érő külső behatások erejéről, mint az üldöztetések viharai. Fontos azonban érzékelnünk, hogy ezek Isten szelíd forradalmáranak szavai, ez nem egy erőszakos erő. Apostoli küldetésünket akkor fogjuk tudni beteljesíteni, a másik embert akkor fogjuk tudni megragadni, ha ez az erő az Istenbe vetett merész, élő és szívünk legmélyéig hatoló hitünkből fakad.

Tegyük élővé háziszentélyünket! Ha megállunk és elidőzünk a Szűzanyánál a háziszentélyben, akkor megtanulhatjuk meghallani Isten hangját. Útmutatást kaphatunk, felajánlhatjuk örömeinket, nehézségeinket. A személyes, élő istenkapcsolat segíti hitünk mélyülését, erőt, lelki békét nyerhetünk, és átélhetjük, hogy nem egyedül kell küzdenünk: az Úr együtt örül és szenved velünk. Tudatosuljon bennünk: ha egymásnak ajándékozunk magunkat, akkor Krisztus közöttünk van. Akkor imádjuk Jézust, és élő szentélye leszünk.

Beszélgetést segítő kérdések:

- Tudjuk-e hallgatni és meghallani Isten szelíd és halk hangját a saját gondolataink mellett?
- Minden család, ezért minden háziszentély is egy kicsit más. Mennyire élő a mi háziszentélyünk, milyen egyediséget hordoz?
- Idézzünk fel egy élethelyzetet, amikor sikerült teljes bizalommal odaadni az Élet Királynőjének (beletenni a korsóba) egy felmerült nehézséget!

Mária-keretet építünk az életünkben

Hol találunk megnyugvásra? Mi az, amit életünkben szilárd tartó pilléreként tartunk számon olyankor is, amikor felzaklatnak minket különböző nehézségek: ökológiai válság, háború, járvány, s más társadalmi krízisek. Az egyházban szolgálva, közösségeinkben is megéljük – például a szinodális folyamatba bekapcsolódva, hogy sokféleségünkől fakadóan más és más elképzeléseink vannak, s ez feszültségekhez vezethet. Megterhelnek bennünket családi életünk nehézségei is: gyerekeink nevelése és elengedése, családukat ért sorscsapások, idős szüleink gondozása, vagy éppen a házasságunkban megbicsakló szeretet. Jó lenne mindezek közepette is olyan erőforrást találni, amit nem veszítünk el a kihívások elszenvédésekor sem.

A második világháború őrült korában a nácik letartóztatták Kantenich atyát. Alapítónk Isten szándékait fürkészve úgy dön-

tött, hogy nem él a kínálkozó lehetőséggel – hogy egy orvos alkalmatlannak nyilvánítsa a lágerbe hurcolásra –, hanem vállalja a koncentrációs tábort. Ez az emberileg érthetetlennek tűnő elhatározás nagyon felkavarta a közösséget, nehezen fogadták el Kentenich atya indoklását, s ő is szenvedett attól, hogy fájdalmat okoz a családnak.

Döntését leginkább a Mária-kert szimbólumával tudta kifejezni, elmagyarázni. A szimbólumból kiinduló áramlatot a fogság után is tovább táplálta egészen élete végéig.

A következő részletek ebből a folyamatból idéznek fel néhány eseményt.

Kentenich atya a Kisjézus nevében írt levele Mariengard nővérnek

„Kedves Kis Mariengardom!

Teljesítem a kívánságodat, ha a Te szíved és az egész család szíve virágzó Mária-kertté válik. Vagyis a kérésed teljesülése a Te kezében van és minden schönstatti gyermekében. Igyekeztek, nehogy elkéssetek! Ugyanis még rengeteg tervem van és ehhez szükségem van Apára. Most készítem fel ezekre. Ha a kertjeiteket szépen gondozzátok, akkor én is felgyorsítom a vésést, csiszolást. Vigasztalásul még megosztom veled, hogy Apa cellája mindig meleg és világos. Munkája meg majdnem annyi van, mint Schönstattban. És rengeteg látogatót fogad naponta. Üdvözlés és áldás a mennyből!”¹

Kentenich atya levele Pater Menningennek

„Nagyon örültem, hogy tegnap és tegnapelőtt is láthattalak a toronyablaknál, még ha csak rövid időre is. Azóta lélekben már váladra is dobtam »prófétai köntösömet«. Hordd méltósággal. – Nekem most átmenetileg más köntöst kell hordanom. – De ezt

¹ <http://kentenich.org/de/node/988>

örömmel teszem, azzal a meggyőződéssel, hogy így még inkább a mű szolgálatára lehetek...

Szeretném megköszönni a jó tanácsodat (a Dachaubai szállításon elkerülését szolgáló eszköz igénybevételevel kapcsolatban). Kérek egy kis gondolkodási időt... A vizsgálatnál egy szót sem szóltam a tüdőmről. Mindez olyan apróságnak tűnik... Látni fogod, hogy az életünk fölött nagyobb hatalom áll, mely mindent jóra fordít. Amúgy sem számít sokat az orvos ítélete. Nemrég egy olyan lelkész került a lágerbe, akit előtte alkalmatlannak nyilvánítottak.

Az a lényeg, hogy Ti ott kint egészen a műnek éljete. Most lesz csak igazán szép. Tele vagyok a szenvedés szeretetével és örömmel – hadd osszak meg Veled valamit... El tudod képzelni, hogy nem is lenne annyira kedvemre való, ha elkerülhetném a lágert? Sok ismerős vár ott rám... (...) Éljen a hűség!”

(Menningen atyának, 1942. január 19.)

„Éppen most, az átváltoztatás után kaptam meg a választ a tegnapi nyitva hagyott kérdésre. A papjaink vegyék nagyon komolyan az inszkripciót és a biankó felhatalmazást, különösen a régiek közül némelyek. Akkor ki fogok szabadulni. Kérlek, értsd a válaszomat a **természetfölötti valóságosságába** vetett hittel és a család tagjainak (gyermeküknek) **sorsközösségébe** vetett hittel. Ne vedd tehát rossz néven, hogy nem fogadom meg a tanácsokat. **Próbáljatok megérteni.**”

(Menningen atyának, 1942. január 20-a reggelén)²

Kentenich atya visszaemlékezik és értelmezi az áramlatot³

Az első szakasz 1941. december 24–25-én kezdődik. Ekkor jött létre a Mária-kert, mégpedig a nyitott ajtók törvénye által. Hiszen

² <http://kentenich.org/de/node/767>

³ Ez a szövegrész Kentenich atya 1950-es októberi beszéde, amely Anton Engel jegyzetében maradt fenn (ezért szerepel benne Kentenich atya E/3-ban), me-

a gondviselésbe vetett hit eleve-
lénsége okán minden kis ese-
ményre úgy tekintünk, hogy az
öröktől fogva a tervben állt.
A család feje ebben az időben
egy koblenzi börtönben rabos-
kodik. Az egyik nővért, aki a
helyi kórházban dolgozik, Mari-
engardnak hívják. Gyermeki
módon fogalmazott levelében,
melyet a Kisjézushoz címez, a
szent éj csodáját kéri a kised-
től, vagyis azt, hogy bocsátsák
szabadon és engedjék haza a
családfőt.

A főnővér ezt a levelet titokban eljuttatja a börtönbe. Kentenich atya rögtön válaszol, mégpedig ugyanabban a hangnemben, tehát a Kisjézus nevében. Megígéri a szent éj csodáját, amennyiben a nővérközösség először élő, eleven inszkripció által virágzó Mária-kertté változik. Ez a váltságdíj. Az apa sorsa a gyermekek kezében van. Minden azon múlik, hogy a nővérek szépen gondozzák és rendbe tegyék a Mária-kertjüket.

Ennek folyományaként tudatára ébredtek a kölcsönös sorsközösség rendkívüli erejének. Ettől fogva már nemcsak a Szűzanyával kötött szeretetszövetségről volt szó, hanem az apa és gyermekei és a gyermekek egymás közötti szövetségéről is. Rendkívül nagy erőket mozgósított ez, és éveken át hősiiesen dolgoztak azon, hogy a Mária-kert csodája valósággá váljon, s így a „szent éj csodáját” kieszközöljék.⁴

lyet később Kentenich atya maga is idézett.

⁴ <http://kentenich.org/de/node/1853>, in: KENTENICH, Joseph, Propheta locus est. Vorträge und Ansprachen von Pater J. Kentenich aus seinen drei letzten Lebensjahren. Band XVI: 1967/68, Berg Sion 2000, 219–233.

A Mária kert mint szimbólum

Mária az emberekért is teremtetett. Az a feladata, hogy Istent átnyújtsa az embereknek. Azt a képességet kell közvetítse számukra, hogy maguk is virágzó kertté, Mária-kertté váljanak. Innen világosodik meg a Mária-kert mint szimbólum. Olyan kertről van szó, mely kis Máriákból áll, akik Krisztust hordozzák, Krisztust „szülik” és Őbenne és Ővele állandóan az Atya körül keringenek: vagyis egy kert, melyben csupa kis Mária nyílik.⁵

Kentenich atya élete végén összefoglalja az áramlatot

Kedves Schönstatt Családom!

Ha végig gondoljuk, mi is történt 1941, vagyis a Mária-kert áramlat kezdete óta, akkor megállapíthatjuk, hogy itt is érvényes az, amit olyan gyakran megállapítottunk már: a Családban hatalmas kegyelmi áramlást, szeretetáramlást, életáramlást, eszmeáramlást láthatunk. Hogyan jött létre ez az áramlás? Hasonlóan ahhoz, ahogy a természetben zajlik: erecskék, patakok vize járult hozzá; ezek tulajdonképpen önállóan alakultak a háttérben és hatalmas folyammá folytak össze. Azt hiszem, hogy könnyű bizonyosságot nyernie mindazoknak, akik a Családdal éltek, hogy mindaz, ami most a lelkünket eltölti, lépésről lépésre és idővel az egész Család szellemét átjárta, formálta és átalakította.⁶

A túlvilág realitásának megélése megrendítő és félelmetes. Az égő csipkebokorhoz közelítve *Mózes eltakarta arcát, mert félt Istentre tekinteni*⁷, a Tábor hegyen Péter, Jakab és János *arcra borul-*

⁵ <http://kentenich.org/de/node/1853>, in: Pater Joseph Kentenich, Angst und seelischer Zwang als Zeitkrankheit und ihre Überwindung – dargestellt am Leben, Denken und Wirken einer unbekanntenen Marienschwester (Schwester M. Emilie), Band 1 (Milwaukee 1955), Schönstatt 1995, 349.

⁶ <http://kentenich.org/de/node/2750>, in: KENTENICH, Joseph, Propheta locutus est. Vorträge und Ansprachen von Pater J. Kentenich aus seinen drei letzten Lebensjahren. Band XVI: 1967/68, Berg Sion 2000, 219–233.

⁷ Kiv 3, 6

*tak és igen megrémültek*⁸, ahogy Jézus sírjánál az asszonyok is, akiket ezért a fehér ruhás ifjú úgy szólított meg, hogy *ne féljete!*⁹ A szentek életében is sok olyan eseménnyel, vállalással találkozunk, melyeket nem igazán merünk közel engedni magunkhoz. A Schönstatt család is hasonlóan élte meg Kentenich atya döntését, s könnyen lehet, hogy mi sem vagyunk ezzel másként.

Három szempont talán segíthet, hogy Kentenich atya életpéldáját be tudjuk fogadni, hogy rá támaszkodva megnyugvást találhassunk életünk nehéz helyzeteiben.

1. Nem minden nehézségre, szenvedésre mondunk előre igent, hanem csak azokra, amik mögött felismerjük Isten szándékát.

Kentenich atya nem jelentkezett önként a Gestaponál, hogy tartóztassák le, mert szenvedni akar, hanem a sötétzárkában 1941. október 18-án szembesült magában a kérdéssel, hogy Isten esetleg nem akarja, hogy ő kiszabaduljon. Erre viszonylag gyorsan igent tudott mondani, de ez akkor nem jelentette azt, hogy ne akart volna mindent megtenni szabadulása érdekében. A kínáló lehetőség elutasítására vonatkozó döntését egy jóval hosszabb, átküzdött, átimádkozott folyamat eredményeként 1942. január 20-án hozta meg.

Egy ilyen életesemény ritka. Életünkben inkább olyan nehézségekre próbálunk a szeretetszövetségben gyökerezve igent mondani, melyekre nincs ráhatásunk. De kis áldozatokat hozhatunk; gyakorolhatjuk, hogy a nagyobb szeretetért lemondunk szabadságunkról: megbántódhatnánk, de derúvel megbocsátunk, érvényesíthetnénk igazunkat, de nem tesszük.

Mi segít abban, hogy tudjuk, a helyes úton járunk-e? Fontos szempont, hogy hol látunk fényt. Megéljük-e áldozatainkban, hogy cellánk meleg és fényes, el tud-e tölteni örömmel az önként vállalt áldozat?

⁸ Mt 17, 7

⁹ Mk 16, 6

2. A valódi megértés nem abból származik, hogy fel- vagy elismerjük a másik igazát, hanem a sorsaink összefonódásából fakadó közösségünk megéléséből.

Amikor a Schönstatt Család elfogadta Kentenich atya döntését, akkor ki tudta mondani: *Ha a Herr Pater Dachaub a akar menni, akkor megyünk mi is vele.* Ez természetesen nem azt jelentette, hogy ők is bevonultak volna a táborba vagy direkt szenvedést kértek volna. Hanem mindenki a maga helyén munkálkodott, elmélyítve a szeretetszövetséget igyekezett a személyes eszmény szerinti kötelességeiben helytállni, lelkének kertjét gondozni és nyitva hagyni a szívét arra, amire Isten hívja.

Kapcsolatainkban olyan sokszor megéljük tehetetlenségünket. Gyermekeink útkeresésekor, idős szüleinket ápolva, betegségek idején, válságok során gyakran megéljük, hogy nem tudunk segíteni, de ha összefonódunk a szeretetszövetségben, akkor mégis hittel vallhatjuk, remélhetjük, hogy sorsuk *a mi kezünkben* is van.

3. Az Atya áramlat

Kentenich atya úgy tudta övéit a szerető atyához vinni, hogy életében megélte, megmutatta a túlvilág realitását. Lehet, hogy döntése, tanítása nehéznek, akár félelmetesnek hat. Félelmetes lehet megélni Isten végső célját, hogy eljussunk a legnagyobb boldogságig, az üdvösségig, hiszen Isten ehhez felhasználna fájdalmas eszközöket is: például javunkra fordít betegséget, háborút, lelki fájdalmakat, saját bűneinket és mások vétkeit. Talán ezért is törekedett Kentenich atya ezután jobban arra, hogy saját atyaságának megélésével segítse övéit, hogy a hozzá való kapcsolódással eljuthassanak az irtalmas atyai szívhez. Hitünk alapja, hogy életünket egy jóságos apa tartja a kezében akkor is, ha járvány tombol, ha fáj a szeretet, ha nem értjük, miért dől össze az értékek épülete és egymást sem értjük. S csak akkor jutunk el valódi megnyugvásra, ha vesszük a bátorságot, hogy csüggedtségünkben, félelmeink között ezt beemeljük a gondolatainkba és a szí-

vünkbe, ha hagyjuk, hogy életünk nehéz eseményei kiemeljenek megszokott életünkből, hogy az Atya körül tudjunk keringeni.

Beszélgetést segítő kérdések:

- Mit kezdünk aggodásainkkal, félelmeinkkel?
- Hol van olyan tapasztalat az életünkben, hogy Istenre hagyatkozva, az emberi logikának ellentmondó elhatározásra jutottunk – juthatnánk?
- Hogyan tudnánk begyakorolni, hogy szemünket a túlvilágra irányítva tapogassuk ki Isten tervét a nehézségeinkkel kapcsolatban?

Összefonódás a kereszten

Szíveink beíródnak egymás szívébe

A szenvedés elkerülhetetlen része az életünknek. Ha csak emberi erőnkre támaszkodunk a szenvedéssel való megbirkózásakor, akkor menekülés, vergődés, vagy mazochizmus lesz belőle.

Most, egy világméretű járvány után/közben, egy háború tőszomszédságában a szenvedést közelről is megtapasztalhatjuk. Hogyan láthatjuk meg Isten jelenlétét a világban, hogyan lehet gyümölcsözővé Krisztust formázó együtt-szenvedésünk, és hogyan kerüljük el a szorongás vagy a megcsömörlött nihil, a közbösség állapotát? A járvány megfékezésének egyik eszközeként gyermekeink és mi magunk is belemerültünk a virtuális világba. Sokan ott ragadtak, vagy nehezen szabadulnak. Gyermekeink lelki post-covid állapota lehet az internetfüggőség, vagy az iskolai tanulmányokban, szociális kapcsolatokban való leszakadás, lemaradás. A szomszédban zajló háborút látva, az onnan menekülők helyzetét érzékelve megtapasztaljuk életünk, biztonságunk törékenységét. Hova kapaszkodhatunk, hol van a mi biztonságunk?

Egységkeresztünk a szeretetszövetségről szól: Mária és Jézus szeretetszövetségéről. „Ők ketten a kereszten szeretik egymást” – mondta Tilmann atya. Egymásra irányuló tekintet, kölcsönösen átértzett fájdalom, mindhalálig kitartó szeretet és hűség. Ne-

künk is helyünk van ezen a kereszten. Életfa, amely nemcsak a mennyországra, hanem a hétköznapijainkra is rámutat. A kereszten Krisztusban és Máriában választ kapunk a szenvedés örök kérdéseire. Őbennük és általuk a szenvedés nemcsak probléma, hanem misztérium lesz. Az egységkeresztben Mária és Jézus alakjában saját életünket és kapcsolatainkat láthatjuk.

A szeretetszövetségben összefonódva a szíveink beíródnak (inscriptio) egymás szívébe. Már nemcsak elviselni akarjuk Isten tervében felismert szenvedéseinket, hanem vágyakozni szeretnénk arra a titokra, amely szeretetben egyesít házastársunkkal, családukkal, közösségünkkel és az Egyházzal – végső soron Krisztussal!

Hogyan kerülhetünk a helyünkre?

A schönstatti egységkereszt minden schönstatti kápolnában ott áll a tabernákulum fölött. A Szűzanya is a kereszten van, és egy kehelyben felfogja Jézus kiömlő véréét. A Szűzanya az Egyházat is jelképezi, azaz minket, akik vele szövetségben a folytonos megújulásra és megtisztulásra kaptunk meghívást. Erre hív minket a Ferenc pápa által meghirdetett szinodális út is.

Óbudaváron és az Egyházzal közös utunkon a Missziós kereszttel is találkozunk. Az egységkereszt és a Missziós kereszt nemcsak alkotójában, hanem üzenetében is összetartozik. A Missziós kereszt „üres” ereklyetartói kijelölik a vágyakozásunkat, hogy Isten betöltse azokat. Meghívás a keresztre! Hogyan kerülhetünk a helyünkre, hogyan vágyakozhatunk Mária és Krisztus követésére – „keresztjeink” fényében vagy árnyékában?

Vannak, akik azt mondják, hogy nem méltóak a szeretetszövetség megkötésére. A szeretetszövetség-kötésre nem méltónak lehet lenni, hanem késznek. Sosem leszünk méltóak ahhoz, hogy a Szűzanyával, mint egyenrangú partnerrel szövetséget kössünk. A szeretetszövetség-kötéshez éppen azt kell belátni, hogy egyedül nem megy, hogy egyedül gyengék vagyunk a haladáshoz, a mindennapokban megvalósított életszentséghez. Be kell látnunk

azt, hogy egy nagyon türelmes, bölcs és szerető pedagógusra van szükségünk, aki sokszor gyógypedagógusa is a lelki életünknek. Szeretnénk megtanulni imádkozni úgy, hogy Istenre kinyitjuk a szívünket. Szeretnénk Isten mindennapi gondviselő jelenlétére odafigyelni: jeleit észrevenni, megszeretni, és tenni érte valamit. Szeretnénk a szívünkbe írt isteni tervet, a személyes eszményünket felismerni és abban kiteljesedni, Őbenne megtalálni a biztonságot a szorongások, gondok között is. A Szűzanyával kötött szeretetszövetség a keresztre is vezet minket, hiszen az ő célja Jézushoz vezetni, és kiformálni bennünk az istengyermekség vonásait: elvezetni minket az üdvösségre.

Engedjük magunkat Mária által vezetni

„Az Üdvözítő és áldott Édesanyja az isteni terv szerint szeretetükben, életükben, sorsukban és feladatukban a legbensőségesebben fonódnak össze most és mindörökké. Isten Márián, állandó segítőtársán keresztül akar működni, tehát általa tevékenykedik. Mária viszont nem tevékenykedik az Úr helyett. Védi, láthatóvá teszi és erősíti mindazt, amit Isten elvégez bennünk.”¹

„A szeretetszövetség az az alap, amelyen állunk, s már megszámlálhatatlanul sokszor énekelhattünk dicséretet szövetségeseink hűségéért. Ő hű lesz a szövetséghez, és arról is gondoskodni fog, hogy mi hűek maradjunk.”²

„Mária gondoskodik arról, hogy a vele kötött szövetség, amely természetszerűleg az Istennel kötött szövetség következménye, az Úr Krisztussal és a minden könyörület és vigasztalás Atyjával kötött szövetségként nyilvánuljon meg a Szentlélekben, és tökéletesen átformáljon minket Krisztusban. Mária csak Istenért és az Ő ügyéért él és cselekszik. S ha magához vonz bennünket, akkor

¹ P. Josef Kentenich: *Az élet értelme*, Családok a Családért Egyesület, Óbuda-vár, 2010; 30. <https://mek.oszk.hu/08100/08195/08195.htm>

² P. Josef Kentenich: *Az élet értelme*, Családok a Családért Egyesület, Óbuda-vár, 2010; 55. <https://mek.oszk.hu/08100/08195/08195.htm>

csupán azért teszi, mert Isten úgy akarja, és mert szívében vihet el minket a legkönnyebben, leggyorsabban és legtökéletesebben Isten szívébe, s ott Krisztus hasonlatosságára formálhat minket. A Szűzanya minden gyermekét szívében viszi el az Atya szívébe. Azon az úton kell Istenhez jutnunk, amelyen Isten az emberekhez jött. Az út neve: Mária.”³

„A Szűzanya odahív minket magához a kereszttel, hogy Krisztussal együtt Istennek ajánljuk magunkat. Konkrét megnyilvánulásában ez teljesen különböző lehet. Például az egészségünkben, a nevelésben, a házastársunkkal való kapcsolatban kaphatunk kereszttel. Egy kedves embernek vagy hozzátartozónak a halálában. Egy lelki fájdalomban, csalódásban... És most szól a Szűzanya: Ajándékozd nekünk ezt az áldozatot! Ajándékozd ezt nekünk, mint a nagyobb szeretetednek a jelét, hogy a szentélyből megáldhassam a testvéreimet. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy életünk nehézségei szeretetté válnak, hogy szeretetté válnak szívünk sebei, mint ahogy Jézus is Atyjának ajándékozta magát az emberekért. Így tehetjük meg mi is, hogy Jézussal együtt odaajándékozzuk magunkat az Atyjának embertársainkért; vagy a Szűzanyának ajándékozzuk magunkat, aki a mi adományunkat az Atyjának továbbítja.”⁴

Tilmann atya, mikor a Szűzanyáról beszélt, sokszor mondta: „Ő egy fárasztó asszony”, mert amikor leülünk a háziszentélyünkbe, azt kérdezi: „Mit hoztál?” A törekvéseinket kéri, hogy általa mutassuk meg a világnak Krisztust, hogy mi is szentté váljunk. A szeretetszövetségünk egy eszköz ahhoz, hogy a kapcsolatomban a házastársammal, a gyermekeimmel, a szüleimmel, a kollégáimmal megmutassam Krisztust a világnak.

³ P. Josef Kentenich: *Az élet értelme*, Családok a Családért Egyesület, Óbudavár, 2010; 29. <https://mek.oszk.hu/08100/08195/08195.htm>

⁴ P. Beller Tilmann: *A családi élet: küldetés és munka*, Családakadémia – Óbudavár Egyesület, Óbudavár, 2002; 65. <https://mek.oszk.hu/04100/04123/04123.pdf>

A szeretetszövetségben nem pusztán önnevelésre vagyunk meghívva, hiszen ez csak emberi erőlködés volna. Szeretetszövetségben élni azt is jelenti, hogy engedjük magunkat Mária által vezetni, aki munkatársaknak hív bennünket: „Semmit Nélküled, semmit nélkülünk.”

A sok nehézség közben mégis, az istenivel szövetkezve a szenvedés növekedést is hozhat.

Egy házaspár mesélt arról, hogy a hozzájuk költöző idős szülő ápolása a rengeteg nehézség mellett összekovácsolta őket, és nagyobb egységet hozott létre közöttük, mint ami előtte volt.

Egy özvegy nagymama és megözvegyült lánya kényszerű összeköltözése is váratlan kegyelmi gyümölcsöket hozott az előtte sok konfliktussal terhelt kapcsolatukban.

Egy házaspár küzdelme, gyermek utáni vágyódása végül örökbefogadással teljesedett be. Ráhagyatkozva az isteni vezetésre, olvasva Isten finom jelzései között, nem a várt módon, de megoldások születnek, és belső növekedés következik be.

Ha az Ukrajnában lévő háborús helyzetre és az azáltal kiváltott társadalmi reakciókra tekintünk, ugyanezt érezhetjük. A gonosz működésével a jóság is növekszik, és az összefogás is megerősödik.

Beszélgetést segítő kérdések:

- Élő-e a szeretetszövetségünk a kereszten Krisztusra tekintő Szűzanyával?
- Személyes életünkben egymásra tekintünk, és szeretnénk Máriához és Krisztushoz hasonlóvá válva szeretni egymást?
- Milyen gyümölcsök teremnek életünk keresztfáján?

Keresem a tekinteted, általad vagyok boldog

Keresem Istent az életemben. Rátekintek a társamra, megtalálom Isten szeretetét a házasságomban. Hogyan tudjuk a házastársi szeretetünket az első időkhöz visszavezetni? Hogyan tudjuk megőrizni a nyugtalan világban házasságunk szentségének nyugalalmát?

Szeretnénk a társunkkal – magunkat nem feladva, a másik boldogságán dolgozva – megőrizni, megújítani kapcsolatunk dinamikáját.

Hogyan vezet bennünket Isten életünk különböző szakaszain az önelajdókozás érettsége felé?

Mennyi sok ajándékot kaphatunk házasságunkban, ha Istenre bízunk magunkat, ha összetartunk egy életen át!

Általad vagyok boldog

A társunkra nézünk, elidőzünk nála, és azt mondjuk, hogy általad boldog leszek. Ilyen a Jóisten. Őt csak akkor találjuk meg, ha a természetes síkon élményeink vannak.

Érezzük, hogy a társunk boldoggá tesz minket. Ekkor a társam mögött érzékelem a Jóistent. Azt mondom a Jóistennek: általa boldog vagyok. Ez azt jelenti, hogy úrrá lehetek, az élet sokféleségén, az egész nyugtalanságon, ha imádkozom.

A Jóistenhez megyünk, ott maradunk és azt mondjuk: Te vagy az Út! De ez általában nem sikerül. Ehelyett szükségünk van Isten jelére a közvetlen közelünkben. Egy emberre van szükségünk, aki értékes számunkra. Akinek azt mondhatom, hogy általad vagyok boldog. Szükségem van egy emberre, akinek azt mondhatom: Érted vagyok! Szükségünk van a földön egy kis mennyországra. És ez a családom. Fontos, hogy ezeket az otthoni élményeinket áttetszővé tegyük, és lássuk mögöttük a Jóistent. Az a felada-

tunk, hogy elevenné tegyük, éltesük a házasság szentségét. Azt mondjuk egymásnak: „te vagy az, aki által boldog leszek”. Ekkor Krisztus közöttünk van. Ez nagyon fontos!¹

A lelki összetartozás kifejezése

A szeretet igényli a kifejeződést. Ha szeretem a páromat, akkor megajándékozom egy virággal, odafigyelek, ha szól hozzám, kedves, becéző szavakkal illetem, vagy más gyengédséggel veszem körül. A gyengédség a lelki összetartozás kifejezése...

Házasságunk elején a reggeli búcsúzásnál, illetve az esti megérkezésnél csókunk az összetartó szeretet eleven, örömteli kifejeződése, egy lélekkel áthatott forma volt. Idővel azonban ez is kiüresedett. Már csak rutinból, megszokásból adtuk, és később már többet ártott, mint használt.

Ez nemcsak egy eset saját tragédiája, hanem általános törvényszerűség is. Egy formát mindig újra át kell hatni lélekkel, ismételten vissza kell hódítanunk az eredeti értelmét. A gyengédség tehát a szeretetformáknak egy sajátos fajtája, a lelki összetartozás kifejezése.²

A házasság három szakasza

Egy kapcsolat létrejöttének kezdetén az örömteli egymásra találás és egymáshoz való közeledés szakaszát figyelhetjük meg. Örülünk, ha látjuk a másikat, egyre több újat fedezünk fel benne, és jó megvilágításban látjuk.

A második szakasz a hatalomért folytatott harc szakasza. Ezt lélektanilag mondom. Aki szeret, az a szeretett társát egészen akarja, és minden jót szeretne neki megtenni. Azt, hogy mi a jó a társamnak, én határozom meg – gondolja. Így rejtve egy hatalmi harc játszódik le. Mindegyik a másikat a saját elképzelései szerint szeretné látni. Egy jámbor vallásos nő szeretné, ha a férje is jám-

¹ P. Beller Tilmann atya előadása az I. szövetségi évfolyamnak, 1998.

² P. Beller Tilmann: *Házasság öröm és feladat*, 2021.

bor, vallásos lenne, és megfelelő teológiai érvei is vannak. Észre sem veszi, hogy itt hatalmi kérdésről van szó. Egy férj, aki szívesen sportol, szeretne a feleségével futni, kirándulni, csónakázni, sportolni. Neki is megvannak a jó érvei, hiszen az egészségről van szó. Ő sem veszi észre, hogy a hatalomról van szó. Egy ilyen hatalomra való törekvés erkölcsileg nem értéktelen, nem rossz, hanem teljesen semleges.

A harmadik szakaszban fölfedezzük, hogy a társam az ő sajátosságaival kiegészít engem. Egy példát mondok: vannak emberek, akiknek a lelke tágas, mint a tenger, és vannak, akiknek mély, mint a tenger. Gyakran egymásra találnak ezek a típusok a házasságban, mivel az ellentétek vonzzák egymást. Most aztán kezdődik a harc. Legyen a házasság mély, mint a tenger, vagy legyen a házasság tágas, mint a tenger. Konkrétan: Beszéljünk sokat, utazunk sokat, gondoskodjunk arról, hogy minden nap legyen valami új – tehát tágas, mint a tenger. Vagy szeressük a hallgatást, a csendet, szeressük, hogy szó nélkül megértjük egymást, találjuk meg egymás szívét anélkül, hogy mondanánk valamit – tehát mély, mint a tenger.

A szeretet itt azt jelenti, hogy a társunkat kiegészítjük, és hogy engedjük magunkat kiegészíteni a társunk által. Mind a kettő fontos. Kiegészítem a másikat, tehát a másik akkor lesz egész, ha én ott vagyok. Isten neki szánt engem. A bizalom a házasságban azt jelenti, hogy bízom abban, hogy Isten rajtam keresztül, általam akarja a társamat megajándékozni.³

A házásélet mint Istenhez vezető út

A házasság a lehető legmélyebb, legtartósabb szeretet- és életközösség, mindenekelőtt szeretetközösség. Nincs olyan földi szeretet, ami ennyire hasonlatos lenne a Szentháromság belső szeretet-életéhez, mint a házastársi szeretet.

Elsősorban éppen a házáséletnek, a nemi életnek kell Istenhez vezetni minket. Tehát a házastársi egyesülés aktusa nem lehet amolyan mellékes dolog, mert ez az Istenhez vezető utunk. A nemi élet – helyesen nézve – az életszentség elsőrangú iskolája. Továbbá azért házasodtak össze, hogy teljesebbek, tökéletesebbek legyenek.

Mint házastársak, mit akarnak egymásnak ajándékozni a nemi életben? Milyen szempontok vezetik azt az embert, aki érett személyiséggé akar lenni és a nemi életben is személyes mivoltában szeretné odaadni magát és elfogadni a párját? Vagyis durván szólva nemcsak a nemi szerveit bocsátja a házastársa rendelkezésére, hanem személyiségében is odaadja egész önmagát. Először is boldoggá akarják tenni egymást. Nemcsak nemi örömet akarnak ajándékozni és engedélyezni, hanem boldoggá akarják tenni egymást!

Ha figyelembe vesszük a szerelmi élet fejlődését, akkor általában úgy szokott lenni, hogy a házasság elején a társuk birtoklásában akarnak boldogok lenni. Ez nem azt jelenti, hogy nem törődnek a másik boldogságával, de az előtérben mégiscsak a saját boldogság áll. „*Én szeretnék boldog lenni!*”

³ P. Beller Tilmann: *Családi élet küldetés és munka* I. kötet, 2002.

Ha tovább fejlődik a házastársi szeretetük, ha nem ragadnak le az első fázisban, akkor előbb vagy utóbb az én a háttérbe húzódik. Ezután már főleg arra törekszenek, hogy a társukat tegyék boldoggá. Mit jelent ez? Nemcsak azt, hogy kielégül a nemi vágy; csupán csak ennyi még nagyon állatias lenne. A szerelem által a másikat mint személyt szeretnénk boldoggá tenni. Nem fontos, hogy én hogyan érzem magam! Az a fontos, hogy neki jó legyen.

A természetnél fogva fennáll annak a veszélye, hogy a férfi boldog akar lenni a felesége által, de nem akarja boldoggá tenni őt. Ezért a férfi inkább hajlamos és veszélyben van arra nézve – ha a szerelmében nem neveli magát erőteljesen –, hogy a feleségétől mindent elvárjon, ugyanakkor pedig semmit se viszonzon. Vagyis gátlástalanul követelően lép fel – a szerelemben is – a feleségével szemben. Ha növekszik mindkettőjük szerelme, akkor mindketten arra állítódnak be, hogy a másik javát nézzék és tegyék.

Nagyon gyakran be kell vallanunk, hogy házasságunk előbb vagy utóbb csalódást okoz. A szeretet szempontjából tekintve megakadunk a primitív szeretetnél. Ha megkérdezzük, miért megy tönkre oly sok házasság, mindig ugyanaz a válasz: A férj és feleség képtelen arra, hogy a házasságban a primitív szeretettől elszakadjon, és az önzetlen szeretetet megvalósítsa.

Mi a legnehezebb feladat a házasságban? Kitartani a megmegújuló szeretetben akkor is, ha nincs semmi viszonzás. Például ha a férfi igyekszik, hogy eszményi férj legyen, de az asszonyt nem érdekli már a férje, nem törődik vele, már nem igyekszik azon, hogy örömet szerezzen neki. Nézzék csak, egy ilyen helyzetben, ha a férfi kitart az eszménye mellett, igazi vértanú élet jön létre. Természetesen ugyanez a helyzet fordítva is, ha a feleség törekszik az eszményi életre, de a férje mindenben csak saját magát keresi, s azt akarja, hogy mindig jó dolga legyen...⁴

⁴ Joseph Kentenich: *A házastársi szerelem, mint az életszentség útja* (Küldetésünk titkai 13.) előadások, Milwaukee, USA, 1961.

A Jóisten a házasságon keresztül akarja magát nekünk ajándékozni

Ha a házasság szentség, akkor a Jóisten a házasságon keresztül akarja magát nekünk ajándékozni. És akkor együtt vagyunk és egymásra találunk, elviseljük egymást és így rátalálunk Jézusra, Máriára is. Látják, így a háziszentély a házasság szentségének elevené válásának a helye lesz.

Együtt vagyunk ott, és egymásnak mondjuk: A Jóisten Téged nekem ajándékozott. Elfogadlak. A Jóisten engem Neked ajándékozott, én is Neked ajándékozom magamat. A Jóisten a gyerekeinket nekünk ajándékozta. A szentélyben való ilyen találkozás talán egymás iránti gyengédségben is folytatódik. Vagy a házastársi együttlétben, találkozásban. A Jóisten azt akarja, hogy termékenyek legyünk saját családunk számára, az Egyház, a világ számára, ajándékozzuk tovább az ő szeretetét. Elidőzés a háziszentélyben. És ezzel egy új erőforrás keletkezik. Jobban összetartunk. Akkor is összetartunk, ha gyakran és elég könnyen fájdalmat okozunk egymásnak.

Például: Nem beszélünk a társunkról a háta mögött. Azáltal a tudat által, hogy a társam nem beszél rólam, egy belső biztonság

jön létre bennünk. Másodszor nem bíráljuk egymást mások előtt. Ez nehezünkre eshet. Nem kritizáljuk egymást a többiek előtt.

A háziszentélyben való elidőzés lehet olyan, akár egy kerti padon. Képzeljének el egy házaspárt, akik minden nap negyedóra odaülnek egymás mellé erre a kerti padra. Akkor is, ha sok a munkájuk, ha a gyerek beteg, ha a szomszédok jönnek látogatóba, vagy vizsga előtt állnak. Hétről hétre ez a házaspár azt mondja, hogy ezt a negyedórát a kerti padon nem engedjük magunktól elvenni. Lehet, hogy ott szundikálnak együtt, talán nem képesek egy értelmes gondolatot összehozni, de azt mondják: ezt az időt egymással töltjük. Éreztetik egymással, hogy készek arra, hogy a másikat újólag elfogadják. Tehát van egy kis idejük egymás számára, beszélgetnek a szép élményekről. Esetleg bocsánatot kérnek egymástól és elmondják egymásnak, hogy mi jót találnak egymásban.

A házastársak közötti szeretetszövetséget a Szűzanyával kötött szeretetszövetség képévé kell alakítanunk! Mit jelent ez gyakorlatilag? Azt, hogy a házastársi szerelmünk a Mária-szeretetünket, az Isten-szeretetünket tükrözi. A házastársi szeretetünk összekapcsolva a szeretetszövetséggel, egész különös formát és szintet kap. A házastársak szeretetszövetségében nyilvánul meg az Istenanyával, az Üdvözítővel és a Szentháromsággal kötött szeretetszövetségük. Ha ezt valóban úgy fogjuk fel, mint egyetlen nagy szeretetkört, akkor mindig a helyes úton járunk.⁵

Kiegészítjük a társunkat, és engedjük magunkat kiegészíteni a társunk által. Kiegészítem a másikat, Isten neki szánt engem. Bízom abban, hogy Isten rajtam keresztül, általam akarja őt megajándékozni.

Ha életemet feleségemnek adom, akkor neki adom az időmet. Érdeklődünk egymás gondjai iránt.

Mint feleség odaajándékozom férjemnek önzetlenül szolgáló szeretetemet iránta való odaadásban, tudatos engedelmisségben.

⁵ P. Beller Tilmann: *Családi élet küldetés és munka* I. kötet, 2002.

A házaséletemben nem én szeretnék boldog lenni, arra töreksem, hogy boldoggá tegyem a társamat.

Együtt vagyunk a háziszentélyben és átéljük: A Jóisten engem Neked ajándékozott. Elfogadlak és én is Neked ajándékozom magam.

Beszélgetést segítő kérdések:

- Mit köszönhetek a házastársamnak? Hálás vagyok-e mindazért, amit értem tett? Miben egészít ki engem? Mi az, ami általam egészsé teszi őt?
- Hol áll a társam iránti házastársi szeretetem? Sikerült-e már a szeretet első fokáról továbblépnünk egy önzetlenebb szeretet felé?
- Mikor és hol kért tőlünk áldozatot? Ezek a nehézségek meghívások arra, hogy jobban szeressük őt.
- Keressük meg, hogy hol hívott meg bennünket a Jóisten nagyobb szeretetre?

Ingabiztonság

Amit természetesnek vettünk,
azt milyen könnyen elveszíthetjük

Alapvetően biztonságos, harmonikus létehez szoktunk hozzá, ahol többé-kevésbé befolyással vagyunk az életünkre – a járványon keresztül viszont világossá vált, hogy az irányítás nem a mi kezünkben van. Az utóbbi egy-két év ismétlődő tapasztalata, hogy legfőbb igyekezetünk ellenére se látjuk világosan át, mi történik, mégis döntéseket kell hoznunk. Oltassuk-e be a gyerekeket? Vegyünk fel hitelt? Hány gyermeket vállaljunk? Mennyire éljen közel hozzánk anyósunk, ha egyedül marad? Vállaljunk mindketten teljes állást a gyerekek mellett? Döntéseink kimenetelét nem látjuk előre.

Folyamatosan újabb és újabb kihívások, feladatok kerülnek elénk, gyorsan kell alkalmazkodnunk az állandóan változó világhoz. Napi munkánk során hétről-hétre a saját bőrünkön tapasztaljuk meg az alapanyaghiányt, szembesülünk a bizonytalansággal az ellátási láncokban. Építkezésbe kezdve aggódva figyeljük

pénzünk elértéktelenedését, míg a szomszédaink háború elől menekülve hagyják ott otthonaikat! Korábban elképzelhetetlen volt számunkra, hogy orosz megszállásról fogunk beszélni. Kiszámíthatatlan, hogy mit hoz a jövő.

Sem a fatalizmus, sem az Istentől elszakadt emberi tevékenység nem tudja megadni a választ a kor problémáira, csak a gyermekké válás, a szerető és mindenható Isten kezében való eszközlet. (...) A megoldás korunk krízisére a gyermekség merészsége – a megvilágosult és bátor „igen” mindarra, ami örömet okoz az atyának. (...) A belső merészség egy képesség, hogy megmutassuk a legnagyobb szeretetet és alázatot a legcsekélyebb megértés és a hitéletben tapasztalt leggyengébb, csupán fényérzékelő látás mellett. (...) Egy percig se gondolják, hogy minden misztériumot mennyben és földön valaha is felfednek előttünk. Ne gondolják, hogy képesek leszünk felismerni és bizonyítani az összes titkot az utolsó betűig. (...) Ez a nagy tragédiája az Egyháznak, a vallásos embereknek, még talán a mi életünknek is, hogy annyit hangsúlyozzuk az érényeket, mialatt a szeretet annyira műveletlen marad. (...) Mi észben akarjuk tartani, hogy az a célunk, hogy a szeretet merészségének szenteljük magunkat, jöjjön akármi is. Minél több kereszt és szenvedés ér minket, minél több bizonytalanság, annál jobban tudjuk, mit akar Isten: magához kötni szereteterőnk. Ezzel egy általános választ adtam önöknek. Mi ez? A belső merészség tartalmazza azt a képességet – isteni kegyellemmel – hogy törekedni tudjunk a legnagyobb szeretetre, a legnagyobb alázatra – egészséges alázatra természetesen – a legkevesebb megértés és a hitben megélt leggyengébb, csak fényérzékelő látás mellett.¹

Mai korunk annyira el van foglalva a gazdálkodással és oly nyugtalan. Forrongás és harc, zavarodottság és hajsza bárhova

¹ Eredeti cím: *Kindsein vor Gott*, Angol fordítás: *Childlikeness Before God*, Schoenstatt Fathers 2001. 1937-ben, Svájcban tartott lelki gyakorlat egy fiatal szerzetesközösségnek, a Betlehemita Missziós Társaságnak (SMB) 154–156.

is nézünk. Ezért ma jobban sürget bennünket mint korábban, hogy nyugalmat keressünk Istenben, a szív minden rostjával Hozzá kötődjünk! De ez nem azt jelenti, hogy vissza kellene vonulnunk egy kis szigetre és magára hagyjuk vagy szent vallásunk ellenségeire hagyjuk a világot. Nem, a kornak szüksége van olyan emberekre, akikben béke van, bensőleg és külsőleg kipróbáltak és felülemelkedtek a bizonytalanságon és kétségeken, akik azonban az Istennel való szent kettősükből erőt kapnak arra, hogy a heves ellenkezés dacára is rányomják korukra Krisztus arcát. E nagy élet-művészekre ma talán jobban szükség van mint valaha. Őket nevezzük a hétköznapiak szentjének. Minél nehezebb a kor és a kor-feladat, annál komolyabban és bensőségebben küzdenek életük és működésük erős, teherbíró alapjáért: az Istenhez való mély kötődésükért...²

Manapság nincs sok időnk, hogy könyveket olvassunk Isten atyai szeretetéről. De egy könyv mindig ott van, mindig nyitva van: életünk és a természet. Minden eseményből, legyen az öröm vagy fájdalom, ki kell olvasnunk Isten atyai szeretetét, és hálás szívvel kell érte köszönetet mondanunk. Sajnos nem mindig látjuk meg Istent. Létrát kell támasztanunk az értelem és a szív számára, és fel kell kapaszkodnunk rajta. Az értelemhez szolgáló létra azt mondja nekünk: nincsenek véletlenek. Isten rendelkezik mindenről, Ő irányít és enged meg mindent. Ő áll minden mögött és fölött. Isten áll minden esemény élén.

Isten áll minden esemény élén. Természetesen nem szabad, hogy itt megálljunk. Ennyit még az ördögök is tudnak, de mégsem vallásosak tőle. Ezért a szívünk számára is létrát kell állítanunk, ami azt jelenti, hogy a szívünket is Istennek kell ajándékoznunk, akihez az értelmünk létráján felkapaszkodunk. Viszonoznunk kell Isten szeretetét az imában, munkánkban, áldozatainkban. Istennel, Istenért, Isten iránti szeretetből kell élnünk. Szívből kérlek benneteket:

² Nailis–Kentenich (1937): *Werktagsheiligkeit*, 19–23. idézi: Kentenich Kis-Egyetem harmadik félév, 1. Súlypont: Kentenich atya alap-intuíciója, vezér eszméje.

állítsátok oda minden este a létrát [a szívetekhez és értelmetekhez]! Ne csak a bűneitekre gondoljatok! Lássátok meg Isten szeretetét a nap minden élménye és eseménye mögött! Ez a gyakorlati vallásosság mindenki számára, ez a hétköznapi szentsége.

Oly szépen hangzik ez, de mi lesz akkor, ha az élet velünk is úgy bánik majd, mint a tavirózsával!³ Értik már, hogy mit jelent a gondviselés gyermekévé válni? Belekapaszkodok ebbe: Soha nem veszik el az, aki hűséges marad a szeretetszövetségéhez. Mert a szeretetszövetség tesz bennünket a gondviselés gyermekévé. Nincs sok értelme tehát a jövőendő időkről filozofálni. Minden nehézségre, minden közelgő háborús veszélyre mindig csak ezt válaszoljuk: Igen, Atyám, (legyen meg a Te akaratod)! – (Kitartok) a szeretetszövetségben! (...) „Az Úr szolgáló leánya vagyok, történjék velem szavaid szerint.”⁴ Ilyen a gondviselés gyermekének életprogramja! Ez áll rám is. Akkor is, ha háborús veszély van a levegőben. Én sem vagyok semmi más, mint az Úr szolgálója...⁵

Enélkül a gondviselésbe vetett veretes hit nélkül a mai világ már nem talál vissza Istenhez; e nélkül nincs biztonság az élet bizonytalansága közepette. Egyedül ez (t.i. a gondviselésbe vetett gyakorlati hit) ad bátorságot és erőt ahhoz, hogy Nietzsche szavaival élve „a Vezuv⁶ közelében házakat építsünk és bennük nyugodtan lakjunk”.⁷

Kentenich atya arra hív minket, hogy a gyermek tudatlanságával, egyszerűségével, bizalmával keressük Istent az életünkben, a mindennapjainkban. Ezt a keresést nagyon gyakran a gyengén látó tapogatózásához hasonlíthatjuk. Ne várjunk ezért kérdéseinkre bizonyosságot és életünkben nagy csodákat! Vég nélküli mérlegelés és latolgatás helyett Istenbe vetett bizalomra és me-

³ ti.: A gyökerei a vízben lógnak, de ki van szolgáltatva a szél és az időjárás játékának.

⁴ Lk 1,38

⁵ A gyakorlati gondviselés. idézi: GESCHENK DES VORSEHUNGSGLAUBENS, Am Montag Abend 4. kötet; 18. november (1956)

⁶ ti.: A vulkán fenyegetése miatt megrendült életfeltételek közepette.

⁷ A gyakorlati gondviselés. idézi: Studie (1949, 52–53.).

részségre van szükségünk döntéseink meghozatalához. Annyi kérdés van az életünkben, amit számítással nem fejthetünk meg. Nem egyszerű ma ezt megvalósítanunk, amikor bármilyen elemzés és statisztika elérhető, az információ és a lehetőségek ömlenek felénk minden irányból.

Istenbe kell kapaszkodnunk – de mit jelent ez a gyakorlatban? Keressük Istent a közvetlen környezetünkben, a párunkban, a gyermekeinkben. Isten szeretete mégsem sűt folyton a környezetünkben, a párunkból. A gyermekeinkkel való kapcsolat sem egy folyamatos Isten fényében fürdés. Ezért jó és boldogító emlékeznünk arra, hogy Isten szeretete és vezetése gyakran nem vehető ki világosan, nem egykönnyen fedezhető fel. Az Istenbe kapaszkodás a házastársunkon keresztül egyáltalán nem magától értetődő akkor, amikor nehézségünk van egymással, mégis ez az egyedüli előre vivő választás nehéz helyzetben, aminek annál felemelőbb voltát alkalmanként megtapasztalhatjuk az építkezés nehézségeiben. Életünk eseményein keresztül is kapaszkodót, létrát kínál nekünk Mennyei Atyánk, melyen feladatunk, hogy próbáljunk felmászni Hozzá akkor is, ha teljes fényében és bizonyosságában nem tárul fel előttünk, ha vezetését és célját mégsem ismerjük föl.

Keressük Istent ebben a földi világban. Itt van feladatunk, nem egy lakatlan szigeten. Biztató arra gondolnunk, hogy nem kell még a templomba se elmennünk ahhoz, hogy Istennel kapcsolatban lehessünk.

Úton vagyunk. Jelen élethelyzetünk, aktuális kérdéseink kerek, egész és lezárt történetté nem állnak össze. A hitellel, építkezéssel, jövőbeli gyermekvállalással és a szüleinktől való távolsággal – közelséggel kapcsolatos kérdéseink, döntéseink még nem életünk lezárt fejezetei.

Mi az, ahol életünkben mégis már megtapasztaltuk az „Igen, Atyám, legyen meg a te akaratod” viszonyulás hozadékát? Házasságkötésünk és gyermekeink érkezése kapcsán közvetlen tapasztalatunk van arról, hogy mit jelent, ha Mennyei Atyánk kezébe helyezzük életünk.

Beszélgetést segítő kérdések:

- Keressük-e Isten szeretetét a napi történések mögött? Hogyan tudnánk ezt kialakítani?
- Hinni akarjuk, hogy bármilyen történés mögött Isten áll. Életünk mozzanatai mögött szeretnénk Isten szeretetének felsejlő fényét érzékelni. Ez könnyű, amikor jó történik velünk, de mi van akkor, amikor nem úgy alakulnak a dolgok, ahogy szeretnénk? Van olyan rossz tapasztalatunk, nehézségünk, amire mégis tudunk úgy tekinteni, mint Isten ajándékára?

Bárkát építünk

Elzáró, bezáró és kizáró járvány. Közeli háború. Teret nyerő virtuális világok, hatalmat átvevő mesterséges intelligencia. Keresztényüldözés, az Isten képére teremtett ember anyaggá degradálása, pornográfia, az ösztönök piedesztálra emelése. Hitehagyás, gyakorlati materializmus, keresztények megalkuvása. Hívóként a tehetetlenség, erőtlenség érzése, a Gondviselésre hagyatkozás nehézségei.

Mindez úgy zúdul ránk, mint egy özönvíz. Elmos és elsodor. Maga alá temet. Megfojt és összenyom. Néha úgy érezzük, nincs remény, nincs menekvés... Kantenich atya szerint van:

„Mindannyian érezzük, hogy egy korforduló előtt állunk. A látóhatáron feltűnnek – lassan felismerhetően – egy új világrend szerkezeti vonalai. A régi világ lángokban áll. Nemde érezzük, hogy milyen sok félelem és gond remeg át a népeken? Nemde érezzük, hogy holnap vagy holnapután itt az országunkban is egyszerre minden viszonylat forradalmian megváltozhat? Értsék meg, gyámoltalanul és kiszolgáltatottan áll a korral szemben mindaz, aki nélkülözi a nagy eszményt, hogy a belső világából egy bárkát építsen és e köré egy külső bárkát is építsen.”¹

Tilmann atya magyarázata² rámutat arra, hogy **a belső bárka elsősorban az egyén szívének radikális átalakulását jelenti:**

Kantenich atya „Egyre így sürgetett: 'Készen kell lennünk a bárkánkkal, mire jön a bűn-özön!' Bárkát építeni akkor annyit jelentett, mint (...) a schönstatti közösségekben kiformálni egy életerős, a jövőre beállított, hódító típusú keresztény embert. (...)

¹ P. Kantenich József: *Schönstatt bárkájában*. (Szemelvények. Válogatta és fordította: dr. Csermák Kálmán és Alice) 2004.

² P. Kantenich József: *Kantenich József, Schönstatt alapítója és atyja*. 2001.

Rámutatott, hogy a közelgő katasztrófában csak úgy fognak tudni megállni, ha erősen **belehorgonyozzák magukat a szépségteli Szűzanya küldetésébe** és alapvető valóságába. Érzékletesen és világosan ecsetelte, hogy itt nem emberi erők állnak szemben egymással.”

Kentenich atya **a Szűzanyával kötött szeretetszövetségre tekintett úgy, mint mentő és hódító külső bárkára:**

„Előttünk, akik a **gondviselésbe vetett hitet kifejezetten a világnézetünké tettük**, nem véletlen, hogy éppen ugyanabban a pillanatban lépett Schönstatt is a színre. Az évek folyamán milyen gyakran megállapíthattam: minden éppen a megfelelő pillanatban történt! Így lett és maradt Schönstatt kezdettől fogva a legújabb kor törvényes gyermeke. Az egész Schönstatt Család értelme: egy jól tagolt bárka; egy jól felépített birodalom világos irányultsággal az új part felé.”

Kentenich atya és Tilmann atya szerint tehát a bárkaépítés elengedhetetlen az életben maradáshoz. De hogyan építsük fel szívünk belső és a szeretetszövetség külső bárkáját? Olvassuk el a Teremtés könyvéből Noé bárkájának a történetét. Utána engedjünk teret a képzeletünknek. Időzzünk el az eseményeknél, képeknél, a hangulatnál, a történet szellemi hátterénél, helyezkedjünk bele a bárkaépítés hosszú, fáradságos, felemelő folyamatába. Néhány kulcsfontosságú mozzanatot érdemes kiemelni, amelyek segíthetnek abban, hogy lelki bárkáinkat hogyan tudjuk felépíteni.

Isten talált egy igaz, profetikus embert, akire a nagy küldetést rábízhatja.³

- A bárkát a legapróbb részletekig Isten tervezte, építését Ő menedzselte: megmondta, milyen fából épüljön, hogyan tegye Noé vízhatlanná, kit és mit engedhet be.⁴ Végül a bárka ajtaját Isten zárta be.⁵

³ Ter 6,9

⁴ Ter 6,14–21

⁵ Ter 7,16b

- Egy új szövetséget ajánlott, amelyet Noé elfogadott.⁶
- Noé engedelmeskedett Istennek.⁷
- A bárka építése sokáig, akár évtizedekig tartott.⁸
- Az eső akkor kezdett esni, amikor a bárka és Noé készen állt.⁹

Kentenich atya így vélekedett a bárkaépítéshez szükséges feltételekről és alapelvekről: „Mi azt akarjuk, hogy az **életszentségre törekedjünk**, hogy Mária az életszentség útján vezessen bennünket. Ne feledkezzünk meg arról, hogy mindenkivel szemben, akit a bárkába felvettünk, követelményeket támasszunk. Ez nem játék! Ahol a végsőkről van szó, amikor összetörik a világ, akkor nem lehet játszani. Akkor legalábbis alapvetően fontos követelményekkel kell fellépni. És ha nem sikerül – mert nem fog sikerülni –, akkor növekszik a vétkekesség érzése. Lényegbe vágó, hogy ismét vétkesnek tudjuk és érezzük magunkat magas eszményünkkel szemben. (...) Ha így járjuk az utunkat, kiértékelve a mai kor értelmét és levonva a következtetéseket, akkor magunkra vonatkoztathatjuk a Mennyei Atya szavait: „Ez az én szeretett Fiam – szeretett gyermekem –, akiben kedvem telik.”¹⁰ Minden ilyen beállítottságú egyén és közösség „szeretett gyermek”, akiben Istennek kedve telik. Ezért függ olyan sok attól, hogy kicsik legyünk és kicsinek érezzük magunkat. **A gyermekség zsenialitása, alázat, kicsiség!** Így néz ki az a belső bárka, amelyet létre kell hoznunk. (...) Önmagunkban zártabbaknak kell lennünk, zárkózottabbak a világ felé, nyitottabbak Isten és az isteni dolgok felé. Istennek mélyebben és jobban belénk kell nyúlnia, hogy bensőségebb kapcsolatban álljunk Vele. Akkor akármi is jöhet,

⁶ Ter 6,18

⁷ Ter 6,22 és Ter 7,5

⁸ Ter 5,32 és Ter 7,6

⁹ Ter 7,7–10

¹⁰ Mt 1,11

minden csak még jobban Isten karjába visz és vezet majd bennünket.

A szövetséget egy hajónak, egy bárkának akarjuk tekinteni, amelyen biztonságban vagyunk. Csak olyanok jöhetnek a bárkába, akik belsőleg és külsőleg is elfogadják ezt az életstílust. (...) A bárkának késznek kell lennie!”

Az özönvíz bibliai története és Kentenich atya szövegei bizonyos pontokban szinte rezonálnak egymásra, rámutatva, mi fontos igazán szívünk belső és szövetségünk külső bárkájának építéséhez:

- Nyitottság Istenre, végtelenre hangoltság, életszentségre törekvés;
- Istenre hagyatkozás; Gondviselésbe vetett hit mint életforma;
- Mindig döntünk, hogy kit/mit engedünk be;
- Áldozatkészség, a kényelem elengedése;
- Igényes, megtartó, az örökkévalóra irányuló közösséghez tartozás.

Noé évtizedeken át nevelgethette a fákat, amelyekből a bárka lassan elkészült. Kentenich atya fiatal korában évtizedes belső küzdelmet vívott a felesleges kötődésektől való elszakadásért. Számunkra is a félelmeinkkel, ösztöneinkkel, kényelmességünkkel napról-napra megvívott harc a járható út.

Hasznos lenne naponta felidézni, Isten milyen sok áldással halmozott már el eddig is. Tegyük szokásunkká, hogy esténként utóízleljük a napunkat, az egyes eseményeket tudatosan újra átéljük; rájövünk, hogy Isten mennyi apró lelki morzsával táplál minket. Legyen a hálaadás mindennapjaink része. Próbáljuk újra és újra, tudatosan elengedni kezünkől és szívünkől azt, amit nem tudunk befolyásolni.

Tilmann atya egyszer azt mondta: azért vagyunk fáradtak, mert „beengedtük a lelki bacillusokat”. Tanuljuk meg csak a valóban fontos dolgokat a szívünkbe és szövetségünk életébe be-

engedni. Tápláljuk lelkünket naponta Isten Igéjével és rekesszük ki a romboló, negatív szellemiséget, a felesleges aggodalmakat. Naponta küzdjünk meg Isten jelenlétéért. Naponta kérjük a Szentlélek vezetését, hogy meghalljuk az Ő halk hangját. Adjunk teret Neki például rendszeres (heti) csendes szentségimádás, napi 10-15 perces elcsendesedés alkalmával. Hallgassuk, olvassuk többet Isten hangját, mint a híreket és felszínes dolgokat.

Hozzunk nem öncélú, hanem szeretetből fakadó, a végső cél érdekében szükséges áldozatokat. Például próbáljunk minden nap egy-egy apró lemondással, hiánnyal elszakadni rendetlen vágyainktól. Ha nem megy (mert sokszor nem megy), ha nem akarunk igazán kilépni a komfortzónánkból, imában őszintén mondjuk el érzéseinket, vágyainkat Istennek. „Schönstattban mindig a nehezebb utat választjuk.” Tudatosíthatjuk, hogy ez a mondat nem valamiféle beteges aszkétizmus, hanem a kényelmesség mint az életszentség egyik fő akadályának leküzdéséhez vezető út.

Ha magunk elé képzeljük a bárkaépítés folyamatát, láthatjuk, ahogy a szeretettel nevelt, méretre szabott fák egymáshoz simulnak, egybefonódnak, és ezt a kapcsolatot a szurok meg is erősíti. Mi is „összefonódunk a szeretetszövetségben”, hogy ezáltal – bár önmagunkban kicsik és bűnösök vagyunk – a többiekhez idomulva, együtt erős, teherbíró, minden ártó erőnek ellenállni képes győztes csapatná legyünk!

Személyes eszmény – helyünk, utunk a Schönstatt Családban

Részt vettünk családnapokon Óbudaváron – magával ragadott bennünket a hét léggömb, elbűvölt a hely kisugárzása. Csatlakoztunk egy családcsoport-hoz – megtapasztaltuk a velünk azonos hitet és értékeket valló családokkal az együvé tartozás örömét, és gazdagítónak élhettük meg különbözőségeinket. Talán már több, akár sok éve visszajárunk a nyári hetekre, és rendszeres résztvevői vagyunk a havi csoport-összejöveleteknek. Igyekszünk szem előtt tartani, hogy a legkisebb csoport, a heti találkozások helyszíne a család, a házaspár, s ha időnként kudarcot is vallunk, próbálunk időt találni a házastársi beszélgetésre. Úgy érezzük, valami megragadott bennünket Schönstattban, itt ragadtunk, s közben kérdezzük magunktól: mit is jelent, hogy schönstattiak vagyunk, hogyan lehetünk „egyre jobb” schönstattiak? Helyünkre találtunk, de nem szeretnénk helyben járni, az utunkat keressük, melyen a cél felé haladhatunk, a perspektívát, amely vonz, az eszményt, amelyre törekedve a cél felé vezető utat bejárhatjuk.

Erről az eszményről Kentenich atya egy családok részére az Egyesült Államokban 1953. január 18-án tartott lelkigyakorlatában ezt mondta:

„Nem elégszünk meg azzal, hogy csupán csak a család (általános) eszményére törekszünk és azt akarjuk megvalósítani. Mi az ideális Schönstatt Család eszményéért küzdünk...”

Tulajdonképpen három kérdéssel állunk szemben:

Először: Mit értünk Schönstatt Család alatt?

Másodszor: Mely okok szólnak a Schönstatt Család mellett?

Harmadszor: Milyen követelmények elé állít bennünket személyesen a Schönstatt Család?

Először egy egyszerű meghatározással válaszolok az első kérdésre, hogy mit értünk egy Schönstatt Család alatt. Akik az összefüggéseket ismerik, azonnal meg fogják érteni...

Rendkívül egyszerű, szép, mély és átfogó meghatározás: Egy Schönstatt Család olyan család, aki a schönstatti háromszor csodálatos anyával és királynővel kötött szeretetszövetség (1.) szerint azon fáradozik, hogy a „Názáret-család” (2.) eszményét korszerű módon lehetőleg tökéletesen megvalósítsa.”

...

„Ezzel a kezdetben feltett kérdést rögtön megválaszolhatjuk. Miben különbözik egymástól a Kana-mozgalom (másik család-mozgalom, mi mondhatnánk pl. a Házashétvégét) és a Schönstatt Mozgalom az eszményi család vonatkozásában? Abban a pontban mindkettő megegyezik: eszményi családi életet akarnak létrehozni.

Miben különböznek?

1. Mi schönstattiak egy helyet kapunk ajándékba, egy rendkívül erősen ömlő kegyelem- és erőforrást.

2. Ráadásul nagy nevelőként megkapjuk a Szűzanyát, a schönstatti háromszor csodálatos anyát és királynőt.

3. Kapunk egész csomó testvért és nővért, akik hozzánk hasonlóan úgy a szentélyen, mint a Szűzanyán, a nagy nevelőnőn csüngenek. Így később velük együtt egy folyóban úszunk és nem egyedül állunk.

Benső közösségben vagyunk a hellyel, benső közösségben a nagy nevelőnővel, a schönstatti háromszor csodálatos anyával és királynővel, benső közösségben nemcsak a saját kis családdal, hanem ezen túlmenően a teljes nagy családdal. Ez a különbség.”

A Szűzanyával kötött/kötendő szeretetszövetségről, mely Schönstatt kegyelmi áramlatába kapcsol bennünket, Kentenich atya alapító okiratként számontartott 1914. október 18-i beszédében növendékeihez az egykori Szent Mihály kápolnában, a közösség mai összentélyében pedig így beszélt:

„Az én kívánságom sokkal magasabbra mutat. A hivatásunknak megfelelő tökéletességnek és életszentségnek az elképzelhető legmagasabb fokát kell mindannyiunknak elérnünk! Nem egyszerűen valami nagyra vagy még nagyobbra, hanem az elképzelhető legnagyobbra kell teljes erővel törekednünk! Egy ilyen szokatlan követelménnyel érthetően csak egy szerény kívánság formájában merek előhozakodni.”

...

Úgy érzem most, mintha a kedves Nagyasszonyunk itt, az öreg Szent Mihály kápolnában a szent arkangyal szájával hozzánk is szólna: „Ne okozzon gondot nektek a kívánságtok teljesülése. Ego diligentes me diligo. Én is szeretem azokat, akik szeretnek engem. Bizonyítsátok be először, hogy valóban szerettek, hogy komoly a szándékotok! Most van erre a legjobb alkalom. Ne higgyétek, hogy a mai komoly és nagy időkben valami rendkívüli dolog az, ha a magatokkal szemben támasztott követelményeket a korábbi generációkénál magasabbra, sőt a legmagasabbra fokozátok.

Az isteni gondviselés terve szerint a világháború a maga hatalmas impulzusaival rendkívüli segédeszköz lesz az önmegszentelések művében. Ezt az önmegszentelést követelem meg tőletek. Ez az a páncél, amit fel kell öltönetek, és ez az a kard, amellyel a kívánságaitokért harcolnotok kell! Gyarapítsátok hát szorgalmasan a kegyelmi tőkét! Szereztek sok érdemet hűséges és még hűségesebb kötelességteljesítés által, buzgó imaélet által és bocsásatok azokat a rendelkezésemre.”

Az alapítás huszonötödik évfordulóján kelt második alapítólevelében a negyedszázad alatt megélt, újra és újra megújuló, kibontakozó szeretetszövetségről szólt Kentenich atya:

„A bensőnkben összetalálkozik múlt, jelen és jövő; a forró hála, a csendes vágy és az örömteli várakozás.

Minél inkább elmélyülünk itt e helyen a szent összeszedettség és a józan nyugalom által, annál inkább beszélni, magyarázni és tudósítani kezd körülöttünk minden.

...

A sok nagy és értékes dolgot, amelyet ez alatt az idő alatt e szent helyen kaptunk, közvetlenül Schönstatt anyjának, úrnőjének és királynőjének köszönhetjük.

...

Ő tanított meg minket arra, hogy korunk és életünk minden nehézségét mint korszerű feladatot tekintsük, és bátran támadásba induljunk ellene.

Ő nyitotta fel a szemünket, hogy felismerjük családunk növekedésének törvényét:

Csak küzdelemben és feszültségben, próbatételekben és üldözésben tud növekedni és fejlődni, mint egy igazi háborús gyermek.

Neki köszönjük azt a kegyelmet is, hogy minden kőszikla, melyet a megsemmisítésünkre dobtak ránk, egy-egy hatalmas lépcsőfokká változott, amelyen biztosan haladunk felfelé Istenhez és a hivatásunk kiteljesedéséhez.”

A szeretetszövetség az, ami által házasságunk kötelekébe, otthonunkba hívjuk a Szűzanyát, bensőséges kapcsolatot ápolunk vele. A szereteszövetség az, ami-ben Schönstatt közösségében is összefonódunk. A megélt, megújított, megújuló és egyre inkább kiteljesedő szeretetszövetségben nem egy helyben toporgunk, hanem személyes utunkat járva a közösségen belül is a mi sajátos utunkra találhatunk. Választ kaphatunk kérdéseinkre: az első pillantásra oly szövényesnek tűnő közös-

ségben, hol a mi helyünk? Hol érezzük legjobban magunkat? Hol tudjuk leginkább erősíteni a „fonatot”?

Schönstatt összentélye egy völgyben áll, hegyek-dombok vesznek körül. Mindegyik domb egy közösség otthona, az összentély vonzásában, kegyelmi erőterében. Ki-ki a maga dombjára kapaszkodhat fel, hogy elérjen a csúcra, s közben látja, érzékeli a környező magaslatokat – ugyanabból a forrásból táplálkozva, más utakat bejárva jutnak el a tetőpontra – oda, ahol már mindegyikük felett ugyanaz a horizont.

Istennek hála egyre többen és többféle karizmával megáldottak vagyunk, akik a Magyar Schönstatt Családdal kapcsolódunk: különböző korúak és életállapotúak, és még családokként is igen sokszínűek. Ezért kötődésünk mértéke és formája is igen sokféle módon lehet éppen ránk szabott. És erre a változatosságra Schönstatt strukturáltsága mellett is megőrzött rugalmassága

remek lehetőséget biztosít. Liga, szövetség, apostoli kör, családakadémia, kisegyetem – az elköteleződés és az elmélyülés megannyi módja. Előadások tartása, házigazdaság, csoportvezetés, különböző munkacsoportokban való részvétel, civil felelősségvállalás különböző feladatkörökben vagy a gyakorlati háttérteremtő szervező és kétékezi munka – mind a szűkebb és a tágabb közösség épülését szolgáló értékes hozzájárulás. Híven Kentenich atya sírfeliratához: Dilexit Ecclesiam (Szerette az Egyházat) – ránk hagyott örökségéhez nemcsak Schönstattban keressük utunkat, hanem Schönstatt útját is járjuk az Egyházban.

Kentenich atya lelki gyakorlatos beszédében feltett **kérdések** itt és most nekünk is szólnak, saját választ kívánnak tőlünk:

- Mely okok szólnak a Schönstatt Család mellett?
- Milyen követelmények elé állít bennünket személyesen a Schönstatt Család?

A fegyelem és szabadság mérleghintáján

Egészséges kötődés a nevelésben

Élő kapcsolatban

A családok egyik legnagyobb kihívása az életképes gyermekek nevelése a keresztény értékek mentén. Szülőként szüntelenül egyensúlyozunk a fegyelem és szabadság mérleghintáján és sokszor érezzük a tehetetlenséget, amikor nem

találjuk az összhangot. Például hogyan taníthatják meg a szülők a gyermekeiknek használni és szeretni a szabadságot a megfelelő fokú belső fegyelemmel együtt? Vagy hogyan vezethetik a szülők gyermekeiket valódi vallásos meggyőződésre egy olyan világban, amelyet nem érdekel a vallás, sőt időnként ellenséges is vele? Kentenich atya szerint az első kulcs az, hogy állandó élő kapcsolatot építsünk ki a ránk bízottakkal.

Gyermekeink életét szolgálni

Az érett ember örül, hogy a gyerekei felnőttek és önállóak és nem akar mindig mindenbe beleavatkozni. Nem követelem meg tehát, hogy a gyerekeim mindent úgy csináljanak, ahogy én akarom.

(...) nem felejttem el, hogy ő már nem egy hatéves gyermek, hanem tudom, hogy önállónak kell lennie, ő kell, hogy vezesse a saját háztartását. Én csak a háttérben állok, örülök a fejlődésnek, és hagyom, hogy tovább fejlődjön. (...)

Ha egész életemben csak uralkodtam, ha nem a gyermekeim kibontakozásáért éltem, akkor életem végén a kérdésre, hogy

miért is éltem valójában, vajon mi lesz a válasz? Csak magamért! Ezért sose felejtsek el: szülőként jogunk és kötelességünk *gyermekeink* életét szolgálni. Az ideális az lenne, ha arra nevelném őket, hogy boldoguljanak nélkülem. Másképp kifejezve: legyen az az eszményem, hogy feleslegessé váljak a gyermekeim számára. És én garantálom: ha ennél az eszménynél maradnak, akkor sohasem válnak feleslegessé.¹

„Mit kell tennem apaként és anyaként, hogy a gyermekeimet helyesen neveljem?” Nem a testi táplálásról van szó, hanem hogyan tudom őket helyesen nevelni valláserkölcsei szempontból.

Erre van egy tucat válasz. A legáltalánosabb azt mondja, hogy jó példával járjunk elől. Az eszményt, amit a gyermekemtől elvárók, nekem kell a magam módján megélnem. Meg kell testesítenem az önátadó, eszményi apát, eszményi anyát. Ez a legértékesebb nevelési eszköz.

Ezt meg kell jegyezniük: a nevelt nevelő olyan nagy személyiség, aki csodákra képes a nevelésben. Ez annyira lényeges! Mindannak, amit a gyerekeknek mondanak, előbb át kell mennie az eszükön és a szívükön, mielőtt megszólalnak, át kell küzdeniük magukat mindezekben bensőleg. Akkor majd meglátják, milyen hatékonyan tudnak nevelni.²

Egy gyermek azt akarja, hogy elfogadják, soha nem szeretne az anya vagy az apa szívéből kikerülni. Persze, elsőként az anyai szívről van szó, de épp úgy az apa szívében is otthon akar lenni. A gyermek azt szeretné, hogy befogadják. Azt akarja, hogy igent mondjanak rá, megerősítsék, és pedig nem valamelyik jó tulajdonsága, hanem önmaga miatt.³

¹ *Kentenich olvasókönyv családok számára*, Családok a Családért Egyesület, Óbudavár, 2021. 40–41.

² *Kentenich olvasókönyv családok számára*, Családok a Családért Egyesület, Óbudavár, 2021. 234.

³ *Kentenich olvasókönyv családok számára*, Családok a Családért Egyesület, Óbudavár, 2021. 244.

Nem lenne helyes, ha apaként azt mondanám: „Mindent megteszek azért, hogy jól keressek, hogy a hivatásomban előre haladjak, politikailag is tevékenykedjek, de a családomban az asszony a főnök. Amikor otthon vagyok, akkor a gyerekek hagyjanak békén. Akkor szeretném, ha nyugtom lenne.” Nem. Az apai tevékenységem fő színtere – minden hivatásbeli siker ellenére, a szükségszerű pénzkeresés ellenére, a politikai közreműködésem ellenére – mindenkor a család kell legyen. A család legfőbb gondoskodási területe pedig a gyermek. Be kell kapcsolódnom a gyermekeim nevelésébe. Mert végül csak kenyérkereső leszek, de nem apa.⁴

Kamasz- és ifjúkorban is szeretnénk megőrizni a hitet az emberben lévő jóban, először a rengeteg csalódás ellenére is, másodsorban akkor is, ha egy csomó tévelygésnek leszünk tanúi. Hagyjuk, hogy butaságokat csináljon, ne szabályozzuk le teljesen. Nagy baklövésektől meg kell óvnunk a fiatalokat, de engedjük, hogy tévedjenek és butaságot kövessenek el. Csak az olyan dolgoktól kell megóvnunk, amik következtében gyorsan lecsúsznak a lejtőn. Az ilyen kisiklásokat nem szabad nagyon a szívükre venniük. Külsőleg igen, a fegyelem miatt be kell avatkozniuk, de bensőleg ne dühöngjenek túlzottan...

Végül pedig akkor is higgyünk az emberben lévő jóban, ha a harcok egyre erősödnek és szaporodnak. Még hozzá szeretném tenni, hogy soha ne kíméljük meg gyermekeinket a harctól! Ha ezt tesszük, akkor önállótlanúságra neveljük őket. Garantálom Önöknek, ha megspórolják a harcokat például azzal, hogy gyorsan megoldják a neveltjeik helyett a nehézségeket, vagy úgy, hogy a saját tekintélyüket vetik latba ahelyett, hogy a gyerekek küzdenék végig a dolgot – akkor azt fogják elérni, hogy az őszinte gyerekek térden állva fognak hálát adni, amikor Önök már nem lesznek beszámíthatóak vagy, ha meghalnak. Gondoskodjanak

⁴ *Kentenich olvasókönyv családok számára*, Családok a Családért Egyesület, Óbudavár, 2021. 245.

arról, hogy minden harcot, minden görcsöt a maguk erejéből oldjanak meg a gyermekek.

Ugyanakkor azt is hozzáteszem: Mindenről tudnom kell! De beavatkozni? Eszembe se jusson. Nem szólok bele. Nyugodtan botladozhatnak, csak ne essenek nagyon mélyre. Különben nem lesz belőlük erős személyiség. Különben nem az életre neveljük őket. Különben bábokat nevelünk, de nem olyan embereket, akik megállják a helyüket az életben.⁵

Aki ezt komolyan veszi – az minden eszközzel arra törekszik, hogy szövetségre lépjen a túlvilággal. (...) Látják, ezért tartom természetesen, hogy szeretetigényünket a Szűzanya elé terjesszük és legfőképpen arra kérjük, hogy a gyermekeink nevelését vegye kézbe ő, amikor mi tehetetlenek vagyunk. (...) Emlékeztessék magukat a Szűzanyával kötött szeretetszövetségre. Ezt nem lehet elégszer ismételni, hogy a szövetség valóság, realitás. Ez tehát azt jelenti, hogy a Szűzanya tényleg átveszi minden ügyemért a felelősséget. Például: Már nem tudom a gyerekeimet vallásosságra nevelni. Akkor ezt meg is kell neki mondanom, megrángatom a Szűzanya kötétyét! Mit kell neki mondanom? „Ez a te dolgod, ez a te dolgod!” Latinul ezt így mondjuk: „Mater habebit curam.”⁶

Mi a feladatunk?

A környezetünkben sokszor szembesülünk azzal, hogy a szülőtársak (vagy akár mi magunk), „túlféltjük” a gyermekeinket. A kisebbeknél amikor elesik és szinte még földet sem ér, rögtön odaszaladnak és felsegítik a földről. Az iskolásoknál utánuk viszik az otthonmaradt felszerelést, nehogy beírás vagy rossz jegy legyen a vége. A nagyobbaknál helyettük gondolkozva kitalálják, hogy milyen pályára lennének alkalmasak, vagy elintézik helyettük az

⁵ *Kentenich olvasókönyv családok számára*, Családok a Családért Egyesület, Óbudavár, 2021. 246–247.

⁶ *Kentenich olvasókönyv családok számára*, Családok a Családért Egyesület, Óbudavár, 2021. 251–252.

ügyes-bajos dolgokat. Igen, a szülői lélek nehezen viseli el a küzdő, vagy szenvedő gyermek látványát. Ez pedig nem jó, mert így önállótlan, puhány, elkényelmesedett, életre alkalmatlan felnőttek lesznek belőlük. Mi tehát a feladatunk? Először is élő kapcsolatot a gyermekeinkkel lehetőleg már a kezdetektől fogva. Azután láthatóvá tenni a gyermekeink számára a saját küzdelmeinket. Végül pedig ugyan mindig mellettük maradva, de teljesen és minden körülmények között megbízni bennük. Még akkor is, amikor például a hajadon nagylányunk bejelenti, hogy gyermeket vár. Vagy már régóta házások, de nincs gyermekük. Vagy káros szenvedély rabja lett. Ilyenkor is feltétlen szeretettel állunk mellettük, de nem döntünk és avatkozunk be. Emlékezzünk arra, amit a Háromszor Csodálatos Anya ígér nekünk a szeretetszövetségben: „...szívesen idetelepszem közéték és bőkezűen osztok adományokat és kegyelmeket. Akkor a jövőben majd erről a helyről magamhoz vonzom az ifjú szíveket, és úgy nevelem őket, hogy hasznos eszközökké váljanak a kezemben.” Szülőként a Szűzanyához fordulunk gyermekeinkkel kapcsolatban is. A szeretetszövetség él. Mária számíthat a munkánkra, mi pedig számíthatunk az Ő segítségére. A gyermekeinkkel és a Szűzanyával együtt összefonódunk a szeretetszövetségben.

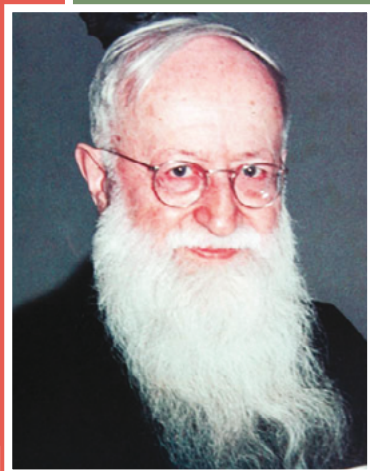
Beszélgetést segítő kérdések:

- Tudom-e, hogy most mi foglalkoztatja a gyermekemet leginkább?
- Milyen saját küzdelmeket élek meg a jelenben? Hogyan tudnám ezt a megfelelő szinten érzékeltetni a gyermekemmel?
- Mi az, amit igazán nem tudok elfogadni a gyermekemben? Hogyan tudnék erre mégis szívből igent mondani?
- Keresek egy aktuális helyzetet, amikor törekszem a gyermekem befogadására, megértésére, mellette állásra, de tudatosan figyelek arra, hogy ne oldjam meg helyette a feladatot.

Készült a Miniszterelnökség támogatásával.

„Az általános magatartásunkat bizonyos lelkesedésnek kellene jellemeznie. Nekünk, akik nagyszívűségre állítottuk be magunkat, a csendes hősiesség számára

mindig segítségül kell hívnunk egy bizonyos szabályozott lendítőerőt. Bizonyos lelkesedésre van szükségünk. Bizonyos melegséggel és ráhangoltsággal kellene a személyes eszményre beállítani magunkat. [...] Vallásos-erkölcsös életünkhöz és törekvésünkhöz mindig bizonyos öröme, mértéktartó lendületnek kell kapcsolódnia. Enélkül hosszú távon nem fogunk tudni ki-

tartani. A szív vidámsága ezért oly rendkívül fontos a családunk számára. Ezért mindig újra meg kell kérdeznünk: jelen van-e az öröm a családunkban? Az öröm nem féktelen jókedv, nem kitárulkozás. Az öröm, a szív vidámsága valami egészen más, mint a vigadozás. A szív vidámsága bizonyos hétköznapi öröm, a nagy feladatunk iránti legalább akaratlagos odaadottság.”

„A sok nehézség közben mégis az istenivel szövetkezve a szenvedés növekedést is hozhat. Ráhagyatkozva az isteni vezetésre, olvasva Isten finom jelzései között nem a várt módon, de megoldások, és belső növekedés következik be.”